

## บทที่ 2

### เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

1. หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544
2. การจัดกิจกรรมการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย
3. การอ่าน
4. การเขียน
5. การสะกดคำ
6. การแจกลูกและสะกดคำ
7. การสร้างแบบฝึกทักษะ
8. ค่าดัชนีประสิทธิผลของแบบฝึกทักษะ
9. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
  - 9.1 งานวิจัยในประเทศ
  - 9.2 งานวิจัยต่างประเทศ

### หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544

กรมวิชาการ (2545 : 4) ได้ประกาศใช้หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 เป็นหลักสูตรแกนกลางของประเทศ มีจุดประสงค์ที่จะพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนให้เป็นคนดี มีปัญญา มีคุณภาพชีวิตที่ดี จึงได้กำหนดสาระบางประการของหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ไว้ ดังนี้

#### 1. หลักการ

เพื่อให้การจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานเป็นไปตามนโยบายการจัดการศึกษาของประเทศ จึงกำหนดหลักการของหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานไว้ ดังนี้

- 1.1 เป็นการศึกษาเพื่อความเป็นเอกภาพของชาติมุ่งเน้นความเป็นไทยคู่กับความ เป็นสากล
- 1.2 เป็นการศึกษาเพื่อปวงชน ที่ประชาชนทุกคนจะได้รับการศึกษาอย่างเสมอภาค และเท่าเทียมกัน โดยสังคมมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา

- 1.3 ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้พัฒนา และเรียนรู้ด้วยตัวเองอย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต โดยถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด สามารถพัฒนาตัวเองตามธรรมชาติและเต็มศักยภาพ
- 1.4 เป็นหลักสูตรที่มีโครงสร้างยืดหยุ่นทั้งด้านสาระ เวลา และการจัดการเรียนรู้
- 1.5 เป็นหลักสูตรที่มีการจัดการศึกษาได้ทุกรูปแบบ ครอบคลุมทุกเป้าหมาย สามารถโอนผลการเรียนรู้และประสบการณ์

## 2. จุดมุ่งหมาย

หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน มุ่งพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ เป็นคนดี มีปัญญา มีความสุข และมีความเป็นไทย มีศักยภาพในการศึกษาต่อและประกอบอาชีพ จึงกำหนดจุดมุ่งหมายซึ่งถือเป็นมาตรฐานการเรียนรู้ให้ผู้เรียนเกิดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ดังต่อไปนี้

- 2.1 เห็นคุณค่าของตนเอง มีวินัยในตนเอง ปฏิบัติตนตามหลักธรรมของศาสนา ที่ตนนับถือ มีคุณธรรม จริยธรรมและค่านิยมอันพึงประสงค์
- 2.2 มีความคิดสร้างสรรค์ ใฝ่รู้ใฝ่เรียน รักการอ่าน รักการเขียนและรักการค้นคว้า
- 2.3 มีความรู้อันเป็นสากล รู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงและความเจริญก้าวหน้าทางวิทยาการ มีทักษะและศักยภาพในการจัดการ การสื่อสารและการใช้เทคโนโลยี ปรับวิธีการคิด วิธีการทำงานได้อย่างเหมาะสมตามสถานการณ์
- 2.4 มีทักษะกระบวนการ โดยเฉพาะทางคณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ ทักษะการคิด การสร้างปัญญา และทักษะในการดำเนินชีวิต
- 2.5 รักการออกกำลังกาย ดูแลตนเองให้มีคุณภาพและบุคลิกที่ดี
- 2.6 มีประสิทธิภาพในการผลิตและการบริโภค มีค่านิยมเป็นผู้ผลิตมากกว่าเป็นผู้บริโภค
- 2.7 เข้าใจในประวัติของชาติไทย ภูมิใจในความเป็นไทยเป็นพลเมืองดี ยึดมั่นในวิถีชีวิต และการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข
- 2.8 มีจิตสำนึกในการอนุรักษ์ภาษาไทย ศิลปะ วัฒนธรรม ประเพณี กีฬา ภูมิปัญญาไทย ทรัพยากรธรรมชาติและพัฒนาสิ่งแวดล้อม
- 2.9 รักประเทศชาติและท้องถิ่น มุ่งทำประโยชน์และสร้างสิ่งที่ดีงามให้สังคม

## 3. โครงสร้าง

เพื่อให้การจัดการศึกษาเป็นไปตามหลักการ จุดหมาย และมาตรฐานการเรียนรู้ที่กำหนด เพื่อให้สถานศึกษาและผู้ที่เกี่ยวข้องมีแนวปฏิบัติในการจัดหลักสูตรสถานศึกษา จึงได้กำหนดโครงสร้างของหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน ดังนี้

### 3.1 ระดับช่วงชั้น

กำหนดหลักสูตรเป็น 4 ช่วงชั้น ตามระดับพัฒนาการของผู้เรียน ดังนี้

ช่วงชั้นที่ 1 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-3

ช่วงชั้นที่ 2 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6

ช่วงชั้นที่ 3 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-3

ช่วงชั้นที่ 4 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4-6

### 3.2 สาระการเรียนรู้

กำหนดสาระการเรียนรู้ตามหลักสูตร ซึ่งประกอบด้วยองค์ความรู้ ทักษะหรือกระบวนการเรียนรู้ และคุณลักษณะหรือค่านิยม คุณธรรม จริยธรรมของผู้เรียน เป็น 8 กลุ่ม ดังนี้

3.2.1 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

3.2.2 กลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์

3.2.3 กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์

3.2.4 กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม

3.2.5 กลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา

3.2.6 กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ

3.2.7 กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี

3.2.8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ

สาระการเรียนรู้ทั้ง 8 กลุ่มนี้เป็นพื้นฐานสำคัญที่ทุกคนต้องเรียนรู้ โดยจัดเป็น 2 กลุ่ม คือ กลุ่มแรกประกอบด้วย ภาษาไทย คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ และสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม เป็นสาระการเรียนรู้ที่สถานศึกษาต้องใช้เป็นหลักในการจัดการเรียนการสอน เพื่อสร้างพื้นฐานการคิดและเป็นกลยุทธ์ในการแก้ปัญหาวิกฤติของชาติ กลุ่มที่สองประกอบด้วยสุขศึกษาและพลศึกษา ศิลปะ การงานอาชีพและเทคโนโลยีและภาษาต่างประเทศ เป็นสาระการเรียนรู้ที่เสริมสร้างพื้นฐานความเป็นมนุษย์ และสร้างศักยภาพในการคิดและการทำงานอย่างสร้างสรรค์ (กรมวิชาการ, 2545 จ : 5)

### 4. เวลา เรียน

หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานกำหนดเวลาในการจัดการเรียนรู้และกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนไว้ ดังนี้

ช่วงชั้นที่ 1 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-3 มีเวลาเรียนประมาณปีละ 800-1,000 ชั่วโมง โดยเฉลี่ยวันละ 4-5 ชั่วโมง

ช่วงชั้นที่ 2 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6 มีเวลาเรียนประมาณปีละ 800-1,000 ชั่วโมง โดยเฉลี่ยวันละ 4-5 ชั่วโมง

ช่วงชั้นที่ 1 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-3 มีเวลาเรียนประมาณปีละ 1,000-1,200 ชั่วโมง โดยเฉลี่ยวันละ 5-6 ชั่วโมง

ช่วงชั้นที่ 4 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4-6 มีเวลาเรียนประมาณปีละ 1,200 ชั่วโมง โดยเฉลี่ยวันละไม่น้อยกว่า 6 ชั่วโมง (กรมวิชาการ, 2545 : 7-8)

## 5. สาระการเรียนรู้ภาษาไทย

การสอนภาษาไทยในปัจจุบันเปลี่ยนแนวคิดไปจากเดิม ไม่นำให้ผู้เรียนอ่านออกเขียนได้เท่านั้น แต่จะเน้นให้สามารถใช้ภาษาในการสื่อสาร แก้ปัญหาในการดำรงชีวิตและปัญหาของสังคม เน้นสอนภาษา เพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการเรียนรู้ให้ผู้เรียนแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง สามารถนำความรู้มาพัฒนาตนเองได้ นอกจากนั้นยังต้องสอนภาษา เพื่อพัฒนาความคิด สามารถคิดได้อย่างชาญฉลาด เน้นการรักษารายภาษาไทยในฐานะเป็นวัฒนธรรมและ ถ่ายทอดวัฒนธรรมที่บรรพบุรุษได้สร้างสรรค์ในรูปแบบของหลักภาษา ซึ่งเป็นกฎเกณฑ์ การใช้ภาษา วรรณคดี และวรรณกรรม สามารถใช้ภาษาได้ถูกต้องตามหลักภาษาจำต้องมีทักษะการใช้ภาษาได้ถูกต้อง

## 6. คุณภาพของผู้เรียนภาษาไทย

กรมวิชาการ (2545 : 9) กล่าวว่า หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 มีความมุ่งหวังที่ต้องการให้เกิดกับผู้เรียนเมื่อเรียนจบหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานแล้ว คือ ต้องการให้ผู้เรียนมีความรู้ ความสามารถ คุณธรรมจริยธรรมและค่านิยม ดังนี้

- 6.1 สามารถใช้ภาษาสื่อสารได้อย่างดี
- 6.2 สามารถอ่าน เขียน ฟัง ดู และพูดได้อย่างมีประสิทธิภาพ
- 6.3 มีความคิดสร้างสรรค์ คิดอย่างมีเหตุผลและคิดเป็นระบบ มีนิสัยรักการอ่าน การเขียน การแสวงหาความรู้และการใช้ภาษาในการพัฒนาตน และสร้างสรรค์งานอาชีพ
- 6.4 มีนิสัยรักการอ่าน การเขียน การแสวงหาความรู้และใช้ภาษาในการพัฒนาตน สร้างสรรค์อาชีพ
- 6.5 ตระหนักในวัฒนธรรมการใช้ภาษาและความเป็นไทย ภูมิใจและชื่นชมในวรรณคดีและวรรณกรรมซึ่งเป็นภูมิปัญญาของคนไทย
- 6.6 สามารถนำทักษะทางภาษามาประยุกต์ใช้ในชีวิตจริงได้อย่างมีประสิทธิภาพ และถูกต้องตามสถานการณ์และบุคคล

- 6.7 มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีและสร้างความสามัคคีในความเป็นชาติไทย  
 6.8 มีคุณธรรม จริยธรรม วิสัยทัศน์ โลกทัศน์ที่กว้างไกล และลึกซึ้ง  
 ทั้งนี้เมื่อจบแต่ละช่วงชั้นผู้เรียนต้องมีความรู้ ความสามารถ คุณธรรม จริยธรรม  
 และค่านิยมในแต่ละช่วงชั้น ดังนี้

### 7. คุณภาพของผู้เรียนภาษาไทย ช่วงชั้นที่ 1

เมื่อจบแต่ละช่วงชั้น ผู้เรียนต้องมีความรู้ความสามารถ ดังต่อไปนี้

- 7.1 อ่านได้คล่องและอ่านได้เร็ว  
 7.2 เข้าใจความหมายและหน้าที่ของคำ กลุ่มคำ ประโยคและเข้าใจข้อความ  
 ที่อ่าน  
 7.3 นำความรู้ที่ได้จากการอ่านมาคิด คาดคะเนเรื่องราวหรือเหตุการณ์  
 และกำหนดแนวทางปฏิบัติ  
 7.4 เลือกอ่านหนังสือที่เป็นประโยชน์ทั้งความรู้และความบันเทิง  
 7.5 พูดย่อและเขียนแสดงความรู้และความคิด ความรู้สึก ความต้องการ และ  
 จินตนาการ  
 7.6 จดบันทึกความรู้ ประสบการณ์และเรื่องราวในชีวิตประจำวัน  
 7.7 จับใจความสำคัญและหารายละเอียดของเรื่อง ตั้งคำถาม ตอบคำถาม  
 สนทนาแสดงความคิดเห็น เล่าเรื่อง ถ่ายทอดความรู้ ความคิด ความรู้สึก และประสบการณ์  
 จากเรื่องที่อ่านและที่ดู  
 7.8 เข้าใจว่าภาษาไทยมีทั้งภาษาไทยกลางหรือภาษาไทยมาตรฐานและภาษา  
 ท้องถิ่น  
 7.9 ใช้คำคล้องจองแต่งบทหรือกรองง่าย ๆ  
 7.10 ท่องจำบทหรือกรองที่ไพเราะและนำไปใช้ในการพูดย่อและการเขียน  
 7.11 นำปริศนาคำทายและบทรื่องเล่นในท้องถิ่นมาใช้ในการเรียน และ  
 การเล่น  
 7.12 ใช้ทักษะทางภาษาเป็นเครื่องมือในการเรียน การแสวงหาความรู้  
 และใช้ได้เหมาะสมกับบุคคลและสถานการณ์ นำความรู้จากการอ่านวรรณคดีและวรรณกรรม  
 ไปใช้ในชีวิตประจำวัน  
 7.13. มีมารยาทในการอ่าน การเขียน การฟัง การดูและการพูด  
 7.14 มีนิสัยรักการอ่านและการเขียน

## 8. สาระและมาตรฐานการเรียนรู้ภาษาไทย

หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานมีลักษณะเป็นหลักสูตรมาตรฐาน (Standard-based curriculum) และมีลักษณะเป็นหลักสูตรสมรรถฐาน กล่าวคือ หลักสูตรจะมีสาระการเรียนรู้เป็นกลุ่มเนื้อหาและสาระที่จะต้องสอน แต่ละสาระการเรียนรู้จะมีมาตรฐานการเรียนรู้เป็นตัวกำหนดคุณภาพของการจัดการศึกษา แต่ละมาตรฐานการเรียนรู้จะมีมาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้นเป็นมาตรฐานที่ผู้เรียนเรียนจบการศึกษาแต่ละช่วงชั้นจะต้องมีความรู้ความสามารถในการเรียนตามมาตรฐานการเรียนรู้และมาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้น มาตรฐานการเรียนรู้จึงเป็นข้อกำหนดคุณลักษณะและความสามารถของผู้เรียน ที่ครูจะจัดการเรียนรู้ให้ผู้เรียนมีคุณสมบัติ และสามารถดังกล่าว ส่วนมาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้นกำหนดสาระเรียนรู้ที่เป็นมาตรฐาน เนื้อหา ซึ่งส่วนมากจะเขียนเป็นความคิดรวบยอด กำหนดเนื้อหาการสอนและการปฏิบัติกำหนดคุณสมบัติที่เป็นความสามารถปฏิบัติงานและคุณธรรม จริยธรรม มาตรฐานการเรียนรู้แต่ละช่วงชั้น กำหนดความรู้หลักการให้เกิดความคิดระดับสูง มีทักษะกระบวนการ และมีคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม สาระ และมาตรฐานการเรียนรู้ภาษาไทยมี ดังนี้ (กรมวิชาการ, 2545 : 15)

### สาระที่ 1 : การอ่าน

**มาตรฐาน ท 1.1 :** ใช้กระบวนการอ่านสร้างความรู้ และความคิดไปใช้ในการตัดสินใจ แก้ปัญหาและสร้างวิสัยทัศน์ในการดำเนินชีวิต และมีนิสัยรักการอ่าน

### สาระที่ 2 : การเขียน

**มาตรฐาน ท 2.1 :** ใช้กระบวนการเขียน เขียนสื่อสาร เขียนเรียงความ ย่อความ และเขียนเรื่องราวในรูปแบบต่างๆ เขียนรายงานข้อมูลสนเทศ และรายงานการศึกษาค้นคว้าอย่างมีประสิทธิภาพ

### สาระที่ 3 : การฟัง การดู และการพูด

**มาตรฐาน ท 3.1 :** สามารถเลือกฟังและดูอย่างมีวิจารณญาณ และการพูดแสดงความรู้ ความคิด ความรู้สึกในโอกาสต่างๆ อย่างมีวิจารณญาณและสร้างสรรค์

### สาระที่ 4 : หลักการใช้ภาษา

**มาตรฐาน ท 4.1 :** เข้าใจธรรมชาติของภาษาและหลักภาษาไทย การเปลี่ยนแปลงของภาษาและพลังของภาษา ภูมิปัญญาของภาษาและรักภาษาไทยไว้เป็นสมบัติของชาติ

**มาตรฐาน ท 4.2 :** สามารถใช้ภาษาแสวงหาความรู้ เสริมสร้างลักษณะนิสัยบุคลิกภาพ และความสัมพันธ์ระหว่างภาษากับวัฒนธรรม อาชีพ สังคม และชีวิตประจำวัน

### สาระที่ 5 : วรรณคดีและวรรณกรรม

**มาตรฐาน ท 5.1 :** เข้าใจและแสดงความคิดเห็น วิเคราะห์วรรณคดีและวรรณกรรมไทยอย่างเห็นคุณค่าและนำมาประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง

สรุปได้ว่า ภาษาไทยมีสาระ 5 สาระ 6 มาตรฐานมีมาตรฐานการเรียนรู้เป็นตัวกำหนดคุณภาพของการจัดการศึกษาแต่ละมาตรฐานการเรียนรู้ จะมีมาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้น เป็นมาตรฐานที่ผู้เรียนเรียนจบการศึกษาแต่ละช่วงชั้น จะต้องมีความรู้ความสามารถในการเรียนตามมาตรฐานการเรียนรู้และมาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้น มาตรฐานการเรียนรู้จึงเป็นข้อกำหนดคุณลักษณะและความสามารถของผู้เรียน ส่วนมาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้นกำหนดสาระเรียนรู้ที่เป็นมาตรฐาน เนื้อหา ซึ่งส่วนมากจะเขียนเป็นความคิดรวบยอด กำหนดเนื้อหาการสอนและการปฏิบัติกำหนดคุณสมบัติที่เป็นความสามารถการปฏิบัติงานและคุณธรรม จริยธรรม

### การจัดกิจกรรมการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ภาษาไทยของสถานศึกษาต้องมีการพัฒนาหลักสูตร กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยของสถานศึกษา โดยนำโครงสร้างของสถานศึกษาที่กำหนดให้ผู้เรียนได้เรียนภาษาไทยสัปดาห์ละกี่ชั่วโมงในแต่ละระดับชั้น เพื่อกำหนดเวลาของหน่วยการเรียนรู้ นอกจากนั้นจะต้องกำหนดแบบของหลักสูตร กลุ่มสาระการเรียนรู้ตามปรัชญา ทิศทาง และจุดหมายของการจัดการศึกษาของสถานศึกษา และรูปแบบของการจัดหลักสูตร จะเขียนเป็นหลักสูตรรายวิชาที่เน้นเนื้อหาสาระหรือหลักสูตรบูรณาการเป็นหน่วยการเรียนรู้หรือหลักสูตรสหวิทยาการ

#### 1. หลักสูตรภาษาไทย

ควรแบ่งเป็นหลักสูตร 2 กลุ่มวิชา ดังนี้ กรมวิชาการ (2545 : 32)

1.1 หลักสูตรภาษาไทยพื้นฐาน เป็นรายวิชาที่ทุกคนต้องเรียนรู้เป็นเครื่องมือในการเรียนรู้และการวิเคราะห์ การคิดสร้างสรรค์และเพื่อการสื่อสารอย่างมีประสิทธิภาพทั้งการฟัง การดู การอ่านและการเขียน หลักสูตรภาษาไทยพื้นฐานเป็นรายวิชาที่ผู้เรียนตั้งแต่ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ถึงมัธยมศึกษาปีที่ 6 ต้องเรียนรู้เป็นรายวิชาพื้นฐานสำหรับทุกคนมีเนื้อหาสาระเชื่อมโยง และมีลำดับง่ายตามระดับชั้น และเป็นการฝึกทักษะและกระบวนการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย เพื่อให้สามารถมีพื้นฐานการเรียนรู้มีนิสัยรักการอ่าน การเขียนเป็นเครื่องมือของการเรียนรู้วิชาอื่นๆ อีกด้วย

1.2 หลักสูตรภาษาไทยรายวิชาเข้มหรือรายวิชาเพิ่มเติมเป็นรายวิชาที่จัดเป็นวิชาสนองความต้องการ ความสนใจ และความสามารถของผู้เรียนเป็นรายวิชาที่ส่งเสริมการเรียนรู้ภาษาไทยเฉพาะทางที่จะเรียนต่อในชั้นสูงขึ้นไปหรือเพื่อการส่งเสริมการประกอบอาชีพหลักสูตรภาษาไทยรายวิชาเข้มเป็นรายวิชาเลือกของผู้เรียน ต่างจากรายวิชาพื้นฐานและมีจุดประสงค์ต่างกัน การจัดทำสาระการเรียนรู้และผลการเรียนรู้ที่คาดหวังรายปี

การจัดทำสาระการเรียนรู้และผลการเรียนรู้ที่คาดหวังรายปีจำเป็นต้องมีความเข้าใจในเรื่องสาระและมาตรฐานการเรียนรู้ภาษาไทย มาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้น ซึ่งกำหนดไว้ในหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 มาเป็นหลักในการกำหนดสาระการเรียนรู้ ช่วงชั้นรายปีและผลการเรียนรู้ที่คาดหวังรายปีนำไปจัดทำอธิบายรายวิชาจัดทำหน่วยการเรียนรู้ และจัดทำแผนจัดการเรียนรู้ตามลำดับ สำหรับการจัดทำสาระการเรียนรู้ของหลักสูตรสถานศึกษา ในส่วนของการกำหนดผลการเรียนรู้ที่คาดหวังรายปี การกำหนดสาระการเรียนรู้รายปีกำหนดได้ ดังนี้ (สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. 2545 : 84-85)

1. การกำหนดผลการเรียนรู้ที่คาดหวังรายปีโดยวิเคราะห์จากมาตรฐานการเรียนรู้ ช่วงชั้นที่กำหนดไว้มากำหนดเป็นผลการเรียนรู้ที่คาดหวังที่ระบุความรู้ความสามารถ ทักษะ กระบวนการ คุณธรรม จริยธรรมและค่านิยมของผู้เรียนซึ่งจะเกิดขึ้นจากการเรียนรู้ในแต่ละปี การกำหนดผลการเรียนรู้ที่คาดหวังรายปี สถานศึกษากำหนดเพิ่มเติมได้ตามความเหมาะสม ให้เหมาะสมกับความสามารถ ความถนัดและความสนใจสภาพปัญหาและความสนใจของชุมชน
2. การกำหนดสาระการเรียนรู้รายปี โดยวิเคราะห์จากมาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้น ผลการเรียนรู้ที่คาดหวังรายปีที่กำหนดไว้ในข้อ 1 และให้สอดคล้องกับสาระและมาตรฐาน การเรียนรู้ตามกลุ่มสาระการเรียนรู้ ตลอดจนสอดคล้องกับสภาพความต้องการของท้องถิ่น

## 2. การวัดและประเมินผลการเรียนภาษาไทย

การวัดผลและการประเมินการเรียนรู้ด้านภาษาเป็นงานที่ยาก ซึ่งต้องการความเข้าใจ ที่ถูกต้องเกี่ยวกับการพัฒนาทางภาษา ดังนั้นผู้ปฏิบัติหน้าที่วัดผลการเรียนรู้ด้านภาษาจำเป็นต้อง เข้าใจหลักการของการเรียนรู้ภาษา เพื่อเป็นพื้นฐานการดำเนินงาน ดังนี้ (กรมวิชาการ. 2545 : 172-173)

2.1 ทักษะทางภาษาทั้งการฟัง การดู การพูด การอ่านและการเขียน มีความสำคัญ เท่า ๆ กัน และทักษะเหล่านี้จะบูรณาการกันในการเรียนการสอนจะไม่แยกฝึกทักษะทีละอย่าง จะต้องฝึกทักษะไปพร้อม ๆ กันและทักษะทางภาษาทักษะหนึ่งจะส่งผลต่อการพัฒนาทักษะทาง ภาษาอื่นๆ ด้วย

2.2 ผู้เรียนต้องได้รับการพัฒนาความสามารถทางภาษาพร้อมกับพัฒนาความคิด เพราะภาษาเป็นสื่อของความคิด ผู้ที่มีทักษะและความสามารถในการใช้ภาษามีประมวลคำมาก จะช่วยให้ผู้เรียนมีความสามารถในการคิดด้วยขณะเดียวกันการเรียนภาษาจะเรียนร่วมกันกับผู้อื่น มีการติดต่อสื่อสารใช้ภาษาในการติดต่อกับเพื่อนกับครู จึงเป็นการฝึกทักษะทางสังคมด้วยเมื่อ ผู้เรียนได้ใช้ภาษาในสถานการณ์จริงทั้งในบริบทในห้องเรียน และในชุมชนจะทำให้ผู้เรียนได้ ใช้ภาษาและได้ฝึกทักษะทางสังคมในสถานการณ์จริง

2.3 ผู้เรียนต้องเรียนรู้การใช้ภาษาพูดและภาษาเขียนอย่างถูกต้องด้วยการฝึกการใช้ภาษา มิใช่เรียนรู้กฎเกณฑ์ทางภาษาแต่เพียงอย่างเดียว การเรียนภาษาจะต้องเรียนรู้ไวยากรณ์ หรือหลักภาษา การสะกดคำ การใช้เครื่องหมายวรรคตอน และนำความรู้ดังกล่าวไปใช้ในการฝึกฝนการเขียนและพัฒนาทักษะทางภาษาของตน

2.4 ผู้เรียนทุกคนจะได้รับการพัฒนาทักษะทางภาษาเท่ากัน แต่การพัฒนาทางภาษาจะไม่เท่ากันและวิธีการเรียนรู้จะต่างกัน

2.5 ภาษากับวัฒนธรรมมีความสัมพันธ์กันอย่างใกล้ชิด หลักสูตรจะต้องให้ความสำคัญและให้ความเคารพและเห็นคุณค่าของเชื้อชาติ จัดกิจกรรม ภูมิหลังของภาษาและการใช้ภาษาถิ่นของผู้เรียนและช่วยให้ผู้เรียนพัฒนาภาษาไทยของตน และพัฒนาความรู้สึที่ดีเกี่ยวกับภาษาไทยและกระตุ้นให้ผู้เรียนสามารถเรียนภาษาไทยด้วยความสุข

2.6 ภาษาไทยเป็นเครื่องมือของการเรียนรู้และทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้จะต้องใช้ภาษาไทยเป็นเครื่องมือการสื่อสารและการแสวงหาความรู้ การเรียนทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้จะใช้ภาษาในการคิดวิเคราะห์ การคิดสร้างสรรค์ การอภิปราย การเขียนรายงาน การเขียนโครงการ การตอบคำถาม การตอบข้อทดสอบ ดังนั้นครูทุกคนไม่ว่าจะสอนในวิชาใดก็ตามจะต้องใช้ภาษาที่เป็นแบบแผน เป็นตัวอย่างที่ดีแก่นักเรียนและต้องสอนการใช้ภาษาแก่ผู้เรียนด้วยเสมอ

สรุปได้ว่า การวัดผลและการประเมินผลการเรียนรู้ด้านภาษาเป็นงานที่ยากซึ่งต้องการความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับการพัฒนาทางภาษา ดังนั้นผู้ปฏิบัติหน้าที่วัดผลการเรียนรู้ด้านภาษาจำเป็นต้องเข้าใจหลักการของการเรียนรู้ภาษา เพื่อเป็นพื้นฐานการดำเนินงาน

## การอ่าน

### 1. ความหมายของการอ่าน

นักการศึกษาได้กล่าวถึงความหมายของการอ่านไว้ ดังนี้

พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542 (2546 : 1364) ได้ให้ความหมายของการอ่านไว้ว่า การอ่านหมายถึง ออกเสียงตามตัวหนังสือ ถ้าออกเสียงด้วยเรียกว่าอ่านออกเสียง ถ้าไม่ออกเสียงเรียกว่าอ่านในใจ สังเกตหรือพิจารณาดูให้เข้าใจ

วรรณิ โสมประยูร (2542 : 121) ได้ให้ความหมายของการอ่านไว้ว่า การอ่านเป็นกระบวนการทางสมองที่ต้องใช้สายตาสัมผัสอักษรหรือสิ่งพิมพ์อื่น ๆ รับรู้และเข้าใจความหมายของคำหรือสัญลักษณ์โดยแปลออกเป็นความหมายที่ใช้สื่อ ความคิด และความรู้ระหว่างผู้เขียนกับผู้อ่านให้เข้าใจตรงกันและผู้อ่านสามารถนำความหมายนั้น ๆ ไปใช้ประโยชน์ได้

รัฐจิต แก้วจำปา (2544 : 10) ได้ให้ความหมายของการอ่านไว้ว่า การอ่าน หมายถึง การรับสารโดยมีหนังสือเป็นสื่อ ซึ่งผู้รับสารจะต้องคิดพิจารณาทำความเข้าใจสารตามตัวหนังสือที่ผู้สื่อเขียนไว้

สนิท สัตโยภาส (2545 : 92) ได้ให้ความหมายของการอ่านไว้ว่า การอ่าน หมายถึง การมองคูตัวอักษรแล้วถ่ายทอดความหมายจากตัวอักษรออกมาเป็นความคิด จากนั้นจึงนำความรู้ ความคิดหรือสิ่งที่ได้จากการอ่าน ไปใช้ให้เป็นประโยชน์ในด้านต่าง ๆ เมื่อถึงเวลาอันควร

สุนันทา มั่นเศรษฐวิทย์ (2545 : 1) ได้ให้ความหมายของการอ่านไว้ว่า การอ่าน ในลักษณะของกระบวนการแล้วให้คำจำกัดความว่าเป็นลำดับขั้นที่เกี่ยวข้องกับการทำความเข้าใจ ความหมายของคำ กลุ่มคำ ประโยค ข้อความ และเรื่องราวของสาร ซึ่งผู้อ่านสามารถบอก ความหมาย

สรุปได้ว่า การอ่านเป็นกระบวนการทางสมองที่ต้องใช้สายตาสัมผัสตัวอักษร หรือ สิ่งพิมพ์อื่น ๆ รับรู้และเข้าใจความหมายของคำหรือสัญลักษณ์ โดยแปลออกเป็นความหมายที่ใช้ สื่อความคิดและความรู้ระหว่างผู้เขียนกับผู้อ่านให้เข้าใจตรงกัน และผู้อ่านสามารถนำความหมาย นั้น ๆ ไปใช้ประโยชน์ได้

## 2. ความสำคัญของการอ่าน

นักการศึกษาได้กล่าวถึงความสำคัญของการอ่านไว้ ดังนี้

วรรณิ โสมประยูร (2542 : 121) กล่าวว่าโดยทั่วไปการอ่านหนังสือมีผลสำคัญ ต่อผู้อ่าน 2 ประการ คือ ประการแรกอ่านแล้วได้ “อรรถ” ประการที่สองอ่านแล้วได้ “รส” ถ้าผู้อ่านสำนึกอยู่ตลอดเวลาถึงผลสำคัญทั้งสองประการนี้ย่อมจะได้รับประโยชน์อย่างเต็มที่จาก หนังสือนั้นตรงตามเจตนารมณ์ของผู้เขียนเสมอ อย่างไรก็ตามการอ่านมีความสำคัญต่อคน ทุกเพศ ทุกวัยและทุกสาขาอาชีพซึ่งอาจกล่าวสรุปได้ ดังนี้

2.1 การอ่านเป็นเครื่องมือที่สำคัญยิ่งในการศึกษาเล่าเรียนทุกระดับผู้เรียน จำเป็นต้องอาศัยทักษะการอ่านทำความเข้าใจเนื้อหาสาระของวิชาการต่าง ๆ เพื่อให้ตนเองได้ รับความรู้และประสบการณ์ตามที่ต้องการ

2.2 ในชีวิตประจำวันโดยทั่วไปคนเราต้องอาศัยการอ่านติดต่อสื่อสารเพื่อทำ ความเข้าใจกับบุคคลอื่นรวมไปกับทักษะการฟัง การพูดและการเขียนทั้งในด้านการกิจส่วนตัว และการประกอบอาชีพการงานต่าง ๆ ในสังคม

2.3 การอ่านช่วยให้บุคคลสามารถนำความรู้และประสบการณ์จากสิ่งที่อ่าน ไปปรับปรุง และพัฒนาอาชีพหรือธุรกิจการงานที่ตัวเองกระทำอยู่ให้เจริญก้าวหน้า และประสบ ความสำเร็จได้ในที่สุด

2.4 การอ่านสามารถสนองความต้องการพื้นฐานของบุคคลในด้านต่าง ๆ ได้เป็นอย่างดี เช่น ช่วยให้มีมั่นคงปลอดภัย ช่วยให้ได้รับประสบการณ์ใหม่ ช่วยให้เป็นที่ยอมรับของสังคม ช่วยให้มีเกียรติยศและชื่อเสียง

2.5 การอ่านทั้งหลายจะส่งเสริมให้บุคคลได้ขยายความรู้และประสบการณ์เพิ่มขึ้นอย่างลึกซึ้งและกว้างขวางทำให้เป็นผู้รอบรู้เกิดความมั่นใจในการพูด การปราศรัย การบรรยายหรือการอภิปรายปัญหาต่าง ๆ นับว่าเป็นการเพิ่มบุคลิกภาพและความน่าเชื่อถือให้แก่ตนเอง

2.6 การอ่านหนังสือหรือสิ่งพิมพ์หลายชนิดนับว่าเป็นกิจกรรมนันทนาการที่น่าสนใจมาก เช่น อ่านหนังสือพิมพ์ นิตยสาร วารสาร นวนิยาย การ์ตูน ฯลฯ เป็นการช่วยให้บุคคลรู้จักใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์และเกิดความเพลิดเพลิน สนุกสนานได้เป็นอย่างดี

2.7 การอ่านเรื่องราวต่าง ๆ ในอดีต เช่น ประวัติศาสตร์ วรรณคดี เอกสารสำคัญ ฯลฯ จะช่วยให้ผู้อ่านรู้จักอนุรักษณ์มรดกทางวัฒนธรรมของคนไทยเอาไว้และสามารถพัฒนาให้เจริญรุ่งเรืองต่อไปได้

สรุปได้ว่า ความสำคัญของการอ่านเป็นเครื่องมือที่สำคัญในการศึกษาเล่าเรียนทุกระดับ ผู้เรียนจำเป็นต้องอาศัยทักษะการอ่านทำความเข้าใจเนื้อหาสาระของวิชาการต่าง ๆ เพื่อให้ตนเองได้รับความรู้และประสบการณ์ตามที่ต้องการ

### 3. จุดมุ่งหมายในการอ่าน

นักการศึกษาได้กล่าวถึงจุดมุ่งหมายในการอ่านไว้ ดังนี้

#### 3.1 การตั้งจุดประสงค์ในการอ่าน

การอ่านเป็นทักษะที่จำเป็นในการดำรงชีวิต การอ่านแต่ละครั้งจะมีความมุ่งหมายแตกต่างกันออกไป ถ้าผู้อ่านตั้งจุดมุ่งหมายในการอ่านแต่ละครั้งไว้ จะช่วยให้การอ่านมีประสิทธิภาพสูง จากประสบการณ์ที่ผู้เขียนได้ทดลองปฏิบัติและทดลองสอนมาแล้วจุดมุ่งหมายที่เคยตั้งไว้มี ดังนี้ (วรรณิ โสมประยูร, 2542 : 121)

3.1.1 การอ่านเพื่อค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติม เช่น อ่านตำรา อ่านบทความอ่านสารคดี

3.1.2 การอ่านเพื่อความบันเทิง เช่น อ่านนวนิยาย อ่านการ์ตูน อ่านวรรณคดี

3.1.3 การอ่านเพื่อใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ เช่น อ่านหนังสือประเภทชวนหัวต่าง ๆ

3.1.4 การอ่านเพื่อหารายละเอียดของเรื่อง เช่น อ่านประวัติศาสตร์  
อ่านสารคดี

3.1.5 การอ่านเพื่อวิเคราะห์ วิเคราะห์จากข้อมูลที่ได้ เช่น การอ่านข่าว

3.1.6 การอ่านเพื่อหาประเด็นว่าส่วนใดเป็นข้อเท็จ ส่วนใดเป็นข้อจริง  
เช่น การอ่านคำโฆษณาต่าง ๆ

3.1.7 การอ่านเพื่อออกเสียงให้ถูกต้องชัดเจน มีน้ำเสียงเหมาะสมกับเนื้อหา  
และเหมือนกับคำพูด เช่น อ่านบทละครต่าง ๆ

### 3.2 จุดมุ่งหมายเฉพาะของการอ่าน

จุดมุ่งหมายเฉพาะของการอ่าน ดังนี้ (สุนันทา มั่นเศรษฐวิทย์. 2545 : 5-6)

3.2.1 ตอบสนองอารมณ์ที่ผู้อ่านพอใจ

3.2.2 ช่วยให้พบกับความต้องการใช้ชีวิตประจำวัน เพราะการอ่านจะช่วย  
ลดแรง อารมณ์ที่ขาดหายไป และช่วยตอบสนองความต้องการในส่วนของอารมณ์หรือความรู้สึก  
ที่ต้องการ

3.2.3 ติดตามเรื่องที่ได้รับฟังจากผู้อื่น

3.2.4 ส่งเสริมให้มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์โดยอาศัยแนวทางจากเรื่องที่อ่าน

3.2.5 ส่งเสริมให้มีความกระตือรือร้นในการอ่านเรื่องอื่น ๆ เพิ่มขึ้น

3.2.6 รู้จักใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์

3.2.7 ช่วยผ่อนคลายความเครียดของสมอง

3.2.8 ช่วยให้มีความรู้เพิ่มเติม สามารถใช้ประกอบการเรียนวิชาอื่นๆ

3.2.9 รู้จักสถานที่ที่ไม่สามารถเดินทางไปเยือนแต่สามารถหาประสบการณ์  
ได้จากการอ่าน

3.2.10 มีความคิดเป็นอิสระในการเลือกเรื่องที่จะอ่าน

3.2.11 มีความเฉลียวฉลาดโดยอาศัยความรู้และแนวคิดจากการอ่านไป  
สนทนาได้ตอบกับผู้อื่นได้ง่าย

3.2.12 เป็นการใช้เวลาพักผ่อน

3.2.13 ช่วยให้เกิดความสนใจเรื่องใหม่ ๆ

3.2.14 ส่งเสริมการฝึกทักษะการอ่านจากขั้นพื้นฐาน ไปสู่ขั้นที่สูงขึ้น

3.2.15 เป็นการฝึกให้มีระดับความคิดสูงขึ้น

- 3.5.16 เปิดเผยความลึกลับในเรื่องราวบางอย่างที่ผู้อ่านยังไม่เคยรู้มาก่อน
- 3.5.17 ช่วยให้มีสุขภาพจิตดีขึ้น
- 3.5.18 ช่วยให้มีความคิดแตกฉานมากขึ้น
- 3.5.19 ส่งเสริมให้ผู้อ่านมีน้ำใจเป็นนักกีฬา
- 3.5.20 นำความรู้ที่ได้จากการอ่านมาแก้ปัญหาสังคม เศรษฐกิจ การเมือง และเรื่องส่วนตัว
- 3.5.21 ส่งเสริมให้ผู้อ่านเกิดอารมณ์ร่วมกับผู้เขียน
- 3.5.22 ส่งเสริมให้ผู้อ่านเกิดอารมณ์ร่วมกับสถานการณ์ใหม่ๆ ด้วยความเชื่อมั่นมากยิ่งขึ้น
- 3.5.23 พัฒนาคุณค่าทางสังคมโดยอาศัยความรู้ที่ได้จากการอ่านไปใช้ประโยชน์ให้กว้างขวางขึ้น
- 3.5.24 ช่วยให้อ่านมีหูตากว้างไกลยิ่งขึ้น
- สรุปได้ว่า จุดมุ่งหมายของการอ่านมีบทบาทสำคัญสำหรับใช้กำหนดแนวทางในการสอนอ่านที่เลือกใช้ให้เหมาะสมกับเวลา โอกาส ความแตกต่างของผู้เรียนแต่ละคน และช่วยให้การสอนอ่านประสบความสำเร็จตามจุดมุ่งหมายที่ต้องการ

#### 4. วิธีการสอนอ่าน

การสอนอ่านมีหลากหลายวิธีแต่ละวิธีก็มีข้อดี ข้อเสียแตกต่างกัน ซึ่งสามารถสรุปเป็นหัวข้อได้ ดังนี้ (กรมวิชาการ, 2548 : 48)

##### 4.1 วิธีสอนอ่านแบบแจกลูก

เป็นการสอนอ่านแบบแจกพยัญชนะและสระ เช่น กะ กา กิ กี กึ กู กุ และ กข กค กจ กฉ กช กฉ กช มา นว รวมทั้งการผันวรรณยุกต์ที่แยกตามอักษรสูง อักษรกลาง อักษรต่ำ เช่น ก่า ก้า ก๊า ก๋า เป็นต้น

##### 4.2 วิธีสอนอ่านแบบสะกดคำ

ซึ่งก็เป็นวิธีสอนอ่านแบบแจกลูกประสมค่านั่นเอง เช่น “กิน” ก็เป็น กอ - อี - กิ - กิ - นอ - กิน เป็นต้น

##### 4.3 วิธีสอนอ่านแบบเป็นคำ เป็นประโยค

ซึ่งเป็นการสอนอ่านแบบสมัยใหม่ นำนักเรียนอ่าน กา มา นว อา อา มา รถไฟ จากนั้นจึงสอนความเป็นมาของคำนั้น ๆ ก็คือ สอนแจกลูกสะกดค่านั่นเอง

#### 4.4 วิธีสอนอ่านแบบใช้แผนภูมิประสบการณ์

เป็นการสอนอ่านโดยใช้แผนภูมิ ซึ่งอาจจะมีรูปภาพประกอบในแผนภูมิด้วย  
สรุปได้ว่า วิธีการสอนอ่านมีหลายวิธี เช่น อ่านแบบแจกพยัญชนะและสระ รวมทั้ง  
การผันวรรณยุกต์ อ่านแบบแจกลูกประสมคำ อ่านคำแล้วสอนความหมาย และอ่านแบบใช้แผนภูมิ  
ประสบการณ์ แต่ละวิธีก็มีทั้งข้อดีและข้อเสียแตกต่างกัน

### การเขียน

#### 1. ความหมายของการเขียน

นักการศึกษาได้กล่าวถึงความหมายของการเขียนไว้ ดังนี้

พจนานุกรมราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542 (2546 : 203) ได้กล่าวถึงความหมาย  
ของการเขียนไว้ว่า เขียน หมายถึง ชิดให้เป็นตัวหนังสือหรือเลข ชิดให้เป็นเส้นหรือรูปต่าง ๆ  
ให้ชัดเจน

วรรณิ โสมประยูร (2542 : 139) ได้กล่าวถึงความหมายของการเขียนไว้ว่า การเขียน  
หมายถึง การถ่ายทอดความรู้สึกนึกคิดและความต้องการของบุคคลออกมาเป็นสัญลักษณ์ หรือ  
เป็นตัวอักษร เพื่อสื่อความหมายให้ผู้อ่านเข้าใจได้ เพราะการเขียนเป็นทักษะการส่งออกมาแบบ  
ของภาษาศิลปะจากความหมายของการเขียนดังกล่าว ทำให้มองเห็นความสำคัญของการเขียนว่า  
มีความจำเป็นอย่างยิ่งต่อการสื่อสารในชีวิตประจำวัน เช่น นักเรียนใช้การเขียนบันทึกความรู้  
ทำแบบฝึกหัดและตอบข้อสอบบุคคลทั่วไป ใช้การเขียนเพื่อเขียนจดหมายทำสัญญาพินัยกรรม  
และคำประกัน พ่อค้าใช้การเขียนเพื่อการโฆษณาสินค้า ทำบัญชี ใบส่งของ ใบเสร็จรับเงิน  
แพทย์ใช้เขียนเพื่อจดบันทึกประวัติคนไข้ เขียนใบสั่งยาและอื่น ๆ นักวิชาการใช้การเขียนเพื่อ  
เขียนบทความ หนังสือ ตำรา รายงาน เป็นต้น

สรุปได้ว่า ความหมายของการเขียน คือ การถ่ายทอดสรรพสิ่งอันเป็นความรู้สึก  
นึกคิดของตนเองออกมาเป็นสัญลักษณ์ ประทับตราไว้บนวัตถุหรือสิ่งต่าง ๆ อาจจะต้องการสื่อ  
กับบุคคลอื่นหรือไม่สื่อกับบุคคลอื่นก็ได้แล้วแต่จุดประสงค์ของผู้เขียน

#### 2. ความสำคัญของการเขียน

นักการศึกษาได้กล่าวถึงความสำคัญของการเขียนไว้ ดังนี้

วรรณิ โสมประยูร (2542 : 140-141) ได้กล่าวถึงความสำคัญของการเขียน  
โดยสรุปไว้ ดังนี้

- 2.1 เป็นเครื่องมือสื่อสารอย่างหนึ่งของมนุษย์ที่ผู้เขียนต้องการถ่ายทอดความคิด ความเข้าใจและประสบการณ์ของตนออกเสนอผู้อ่าน
- 2.2 เป็นการเก็บบันทึกรวบรวมข้อมูลที่น่าสนใจและเป็นประโยชน์ ซึ่งตนเคย มีประสบการณ์มาก่อน
- 2.3 เป็นการระบายอารมณ์อย่างหนึ่งเกี่ยวกับเรื่องและผู้เขียนเกิดความรู้สึก ประทับใจในประสบการณ์ที่ผ่านมา
- 2.4 เป็นเครื่องมือถ่ายทอดมรดกทางวัฒนธรรม เช่น ถ่ายทอดจากสมัยหนึ่ง ไปสู่อีกสมัยหนึ่งหรือชาติหนึ่งไปสู่อีกชาติหนึ่ง
- 2.5 เป็นเครื่องมือพัฒนาสติปัญญาของบุคคลเนื่องจากการเรียนรู้เกือบทุกอย่าง ต้องอาศัยการเขียนเป็นเครื่องมือสำหรับบันทึกสิ่งที่ได้ฟังหรือได้อ่าน
- 2.6 เป็นการสนองความต้องการของมนุษย์ตามความประสงค์ที่มนุษย์แต่ละคน ปรารถนา เช่น เพื่อต้องการทำให้รู้เรื่องราว ทำให้รัก ทำให้โกรธ และสร้างหรือทำลายความ สามัคคีของคนในชาติ
- 2.7 เป็นการแสดงออกซึ่งภูมิปัญญาของผู้เขียนทำให้รู้สึกถึงความสามารถ ของผู้เขียนได้จากวรรณกรรมหรืองานเขียนอื่น ๆ
- 2.8 เป็นอาชีพอย่างหนึ่งที่ได้รับการยกย่องว่ามีเกียรติ และเพิ่มฐานะทาง เศรษฐกิจให้สูงขึ้นได้
- 2.9 เป็นการพัฒนาความสามารถและบุคลิกส่วนบุคคลให้มีความเชื่อมั่น ในตนเอง การแสดงความรู้สึกและแนวความคิด
- 2.10 เป็นการพัฒนาความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ และใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ ทั้งต่อตนเองและสังคม

สรุปได้ว่า การเขียนมีความสำคัญอย่างยิ่งในปัจจุบัน เป็นเครื่องมือสื่อสารของมนุษย์ ที่ผู้เขียนต้องการถ่ายทอดความคิด ประสบการณ์แล้วเก็บมาบันทึกเป็นข้อมูล ข่าวสาร และ ผลงานเขียนทุกอย่างของตนออกมานำเสนอผู้อ่าน

### 3. ความมุ่งหมายในการเขียน

นักการศึกษาได้กล่าวถึงความมุ่งหมายในการเขียนไว้ ดังนี้

วรณี โสมประยูร (2542 : 141) ได้กล่าวถึงความมุ่งหมายของการเขียนไว้ หลายอย่าง ดังนี้

- 3.1 เพื่อคัดลายมือหรือเขียนให้ถูกต้องตามลักษณะตัวอักษรให้เป็นระเบียบ ชัดเจนและอ่านเข้าใจได้ง่าย

- 3.2 เพื่อเป็นการฝึกฝนทักษะการเขียนให้พัฒนาองงามขึ้นตามควรแก่วัย
- 3.3 เพื่อให้มีทักษะการเขียนสะกดคำถูกต้องตามอักขรวิธี เขียนวรรคตอน ถูกต้องและเขียนได้รวดเร็ว
- 3.4 เพื่อให้รู้จักเลือกภาษาเขียนที่ดี มีคุณภาพเหมาะสมกับบุคคลและโอกาส
- 3.5 เพื่อให้สามารถรวบรวมและลำดับความคิดแล้วจดบันทึกสรุปและย่อใจความเรื่องให้อ่านหรือฟังได้
- 3.6 เพื่อถ่ายทอดให้มีจินตนาการความคิดริเริ่มสร้างสรรค์และความรู้สึกนึกคิดเป็นเรื่องราวให้ผู้อื่นเข้าใจความหมายอย่างแจ่มแจ้ง
- 3.7 เพื่อให้สามารถสังเกต จดจำ และเลือกเฟ้นถ้อยคำหรือสำนวนโวหารให้ถูกต้องตามหลักภาษาและสื่อความหมายให้ตรงตามที่ต้องการ
- 3.8 เพื่อให้ทักษะการเขียนประเภทต่าง ๆ และสามารถนำหลักการเขียนไปใช้ให้เกิดประโยชน์ในชีวิตประจำวัน
- 3.9 เพื่อเป็นการใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ด้วยการเขียนตามที่ตนเองสนใจและมีความถนัด
- 3.10 เพื่อให้เห็นความสำคัญและคุณค่าของการเขียนว่ามีประโยชน์ต่ออาชีพ การศึกษาหาความรู้และอื่น ๆ

สรุปได้ว่า ความมุ่งหมายในการเขียน เพื่อถ่ายทอดให้มีจินตนาการความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ และความรู้สึกนึกคิดเป็นเรื่องราวให้ผู้อื่นเข้าใจความหมายอย่างแจ่มแจ้ง และสามารถนำหลักการเขียนไปใช้ให้เกิดประโยชน์ในชีวิตประจำวัน

#### 4. องค์ประกอบของการเขียน

วรรณิ โสสมประยูร (2542 : 142) ได้กล่าวถึงองค์ประกอบของการเขียนว่ามีองค์ประกอบใหญ่ ๆ 4 ประการ ดังนี้

4.1 ผู้เขียน (ผู้ส่งสาร) ซึ่งประกอบไปด้วยความคิดสร้างสรรค์ จิตนาการของผู้เขียน ความสามารถในการเลือกเนื้อหา การใช้ภาษา การแสดงความคิด ลายมือของผู้เขียนและจรรยาบรรณของผู้เขียน

4.2 ภาษา (สาร) ภาษาไทยมีการจำแนกคำสำหรับใช้ให้ถูกกาลเทศะในแต่ละฐานะของบุคคล เพราะคำคำเดียวไม่สามารถจะใช้กับบุคคลได้ทุกคนทุกโอกาสและทุกสถานที่ ในทางภาษาจำแนกภาษาออกเป็น 3 ระดับ คือ ภาษาปาก ภาษากึ่งแบบแผนและภาษาแบบแผน

4.2.1 ภาษาปาก ส่วนใหญ่เป็นภาษาที่ใช้พูดมากกว่าเขียน เช่น ภาษาถิ่น หรือหมายถึง การเขียนที่ใช้ภาษาพูดกับบุคคลที่สนิทคุ้นเคย

4.2.2 ภาษาถึงแบบแผน เป็นทั้งภาษาพูดและภาษาเขียนในการเขียนที่ใช้ภาษาถึงแบบแผน หมายถึง การใช้ภาษาเขียนสำหรับบุคคลที่ไม่คุ้นเคยมาก่อนและไม่เป็นพิธีรีตอง

4.2.3 ภาษาแบบแผนเป็นภาษาที่มีความมุ่งหมายแบบแผนและหลักเกณฑ์สำหรับเขียนเฉพาะเรื่อง เช่น เรียงความ จดหมายราชการ ภาษาแบบแผนจึงเป็นภาษาที่ใช้มากกว่าพูด ถ้าจะใช้พูดก็เป็นการเขียนสำหรับพูดอย่างมีพิธีรีตอง เช่น สุนทรพจน์ โอวาท

4.3 เครื่องมือที่ทำให้เกิดสาร หมายถึง เครื่องมือที่ผู้เขียนใช้ เช่น อักษร ดินสอ สมุด ฯลฯ

4.4 ผู้อ่าน (ผู้รับสาร) การเขียนมีจุดมุ่งหมายที่แท้จริง คือ เขียนเพื่อให้ผู้อื่นอ่าน งานเขียนบางอย่างผู้เขียนมีเจตนาให้บุคคลเฉพาะกลุ่มอ่าน เช่น เขียนให้เด็กอ่าน เขียนให้นักธุรกิจอ่าน เขียนให้คนทั่วไปอ่าน

สรุปได้ว่า องค์ประกอบของการเขียนประกอบด้วย ผู้เขียนเลือกเนื้อหาและเครื่องมือมาเขียนด้วยลายมือและมีจรรยาบรรณในการเขียน การใช้ภาษาให้ถูกต้องเหมาะสมในแต่ละฐานะและบุคคล

## การสะกดคำ

### 1. ความหมายของการอ่านสะกดคำ

นักการศึกษาได้กล่าวถึงความหมายของการอ่านสะกดคำไว้ ดังนี้  
กรมวิชาการ (2535 : ค) ได้ให้ความหมายของการอ่านสะกดคำไว้ว่า การอ่านสะกดคำ หมายถึง การออกเสียงตามพยัญชนะและสระที่ประสมกันเป็นคำ เช่น กอ-อา-งอ หรือจะสะกดทีละชั้น เช่น กอ - อา- กา กา - งอ - กาง ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับครูผู้สอนจะหนด

กรมวิชาการ (2546 : 135) ได้ให้ความหมายของการสะกดคำไว้ว่า การสะกดคำ หมายถึง การอ่านโดยนำเสียงพยัญชนะต้น สระ วรรณยุกต์และตัวสะกดมาประสมเป็นคำอ่าน การอ่านสะกดคำจะต้องให้นักเรียนสังเกตรูปคำพร้อม ๆ กับการอ่านสะกดคำ และการเขียนครูจะต้องให้อ่านสะกดคำแล้วเขียนคำพร้อม ๆ กัน การสะกดคำจึงนำคำที่มีความหมายมาสอนเมื่อสะกดคำจนจำคำได้แล้วต่อไปจะต้องไม่ใช้วิธีการสะกดคำ เพราะการสะกดคำจะเป็นเครื่องมือการอ่านคำใหม่ จึงให้อ่านเป็นคำโดยไม่สะกดคำ มิฉะนั้นนักเรียนจะอ่านจับใจความไม่ได้และอ่านได้ช้า

กรมวิชาการ (2548 : ไม่มีเลขหน้า) ได้ให้ความหมายของการอ่านสะกดคำไว้ว่า การอ่านสะกดคำ หมายถึง เป็นการฝึกอ่านคำให้แม่นยำ และการสะกดคำจะช่วยให้ นักเรียนอ่านคำได้ด้วยตนเองเมื่อพบคำใหม่

สรุปได้ว่า ความหมายของการอ่านสะกดคำ หมายถึง การอ่านโดยนำเสียงพยัญชนะต้น สระ วรรณยุกต์และตัวสะกดมาประสมเป็นคำอ่าน และให้นักเรียนสังเกตรูปคำพร้อม ๆ กับการอ่านสะกดคำ และการเขียน จะช่วยให้นักเรียนอ่านคำได้ด้วยตนเองเมื่อพบคำใหม่

## 2. ความหมายของการเขียนสะกดคำ

นักการศึกษาได้กล่าวถึงความหมายของการเขียนสะกดคำไว้ ดังนี้

จรรยารัตน์ กางกั้น (2531 : 11) ได้ให้ความหมายของการสะกดคำว่า การสะกดคำ คือ การถ่ายทอดภาษาเป็นภาษาเขียน โดยครูผู้สอนให้นักเรียนรู้จักกฎเกณฑ์ในการเรียงลำดับพยัญชนะ สระ วรรณยุกต์ให้ถูกต้องตามหลักภาษา และถูกต้องตามพจนานุกรมฉบับบัณฑิตยสถาน พุทธศักราช 2525 เพื่อออกเสียงให้ชัดเจน เขียนคำให้ถูกต้องและมีความหมายสามารถสื่อสารกันได้อย่างเข้าใจสังคมหรือธรรมชาติของผู้ใช้ภาษาเหล่านั้น

บันลือ พฤกษ์วัน (2534 : 26-27) ได้ให้ความหมายของการเขียนสะกดคำไว้ว่า การเขียนสะกดคำ หมายถึง การแนะนำการสอนเขียนไทยเบื้องต้นที่เหมาะสมกับการศึกษาชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โดยการให้ออกเสียงโดยการผสมคำอ่านจึงลงมือเขียนโดยให้ความสัมพันธ์ระหว่างการอ่านและการเขียน เด็กไม่เบื่อหน่ายเด็กประสบความสำเร็จมีกำลังใจที่จะเขียนนับเป็นการเริ่มเรียนที่ดี

วรรณิ โสมประยูร (2542 : 156) ได้ให้ความหมายของการเขียนสะกดคำไว้ว่า การเขียนสะกดคำ หมายถึง วิธีเขียนคำโดยลำดับตัวอักษรภายในคำหนึ่ง ๆ เพื่อออกเสียงให้ชัดเจน และสื่อความหมายได้ตามที่ผู้เขียนต้องการ

วีระศักดิ์ ปัตตลาโพธิ์ (2540 : 12) ได้ให้ความหมายของการเขียนสะกดคำไว้ว่า การเขียนสะกดคำ คือ การจัดเรียงพยัญชนะ สระ วรรณยุกต์ ให้เป็นคำที่มีความหมายถูกต้องตามพจนานุกรมฉบับบัณฑิตยสถาน 2525 และสามารถนำคำดังกล่าวไปใช้ในชีวิตประจำวันได้

ณัฐพงศ์ สวางศ์ดุษฎี (2542 : 20) ได้ให้ความหมายของการเขียนสะกดคำไว้ว่า การเขียนสะกดคำ หมายถึง การเขียนพยัญชนะ สระ วรรณยุกต์ ตัวสะกด และตัวการันต์ เรียงตามลำดับได้อย่างถูกต้อง และมีความหมายตรงตามพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พุทธศักราช 2542 และสามารถนำคำที่เขียนได้ไปใช้ประโยชน์และสื่อสารในชีวิตประจำวันได้

ชุตติกาญจน์ เทศจรต์ (2545 : 33) ได้ให้ความหมายของการเขียนสะกดคำไว้ว่า การเขียนสะกดคำ หมายถึง การถ่ายทอดความรู้สึนึกคิดและความต้องการของบุคคลออกมา เป็นสัญลักษณ์หรือตัวอักษร เพื่อสื่อความหมายให้ผู้อื่นเข้าใจได้ รวมทั้งความสามารถในการเขียนคำ โดยเรียงลำดับพยัญชนะ สระ วรรณยุกต์ ตัวการ์นต์ในภาษาไทยได้อย่างถูกต้องและสามารถนำหลักการไปใช้ประโยชน์ได้ด้วย

บัณฑิตา แจงจบ (2545 : 8) ได้ให้ความหมายของการเขียนสะกดคำไว้ว่า การนำพยัญชนะต้นมาประสมกับสระและวรรณยุกต์ บางคำมีตัวสะกดตรงตามมาตรา คือ มีพยัญชนะใช้สะกดตัวเดียวและไม่ตรงตามมาตราตัวสะกด คือ มีพยัญชนะสะกดใช้หลายตัวหรือบางคำมีทั้งตัวสะกดและตัวการ์นต์

สรุปได้ว่า ความหมายของการเขียนสะกดคำ เป็นการนำพยัญชนะต้นมาประสมกับสระและวรรณยุกต์ ตัวสะกดมาผสมกันตามหลักของอักษรวิธีทางภาษาจนได้พยางค์หรือคำทั้งที่มีความหมายและไม่มีความหมายแล้วนำไปใช้ตามจุดมุ่งหมาย

### 3. ความสำคัญของการเขียนสะกดคำ

นักการศึกษาได้กล่าวถึงความสำคัญของการเขียนสะกดคำไว้ ดังนี้

ยุพดี พูลเวชประชาสุข (2525 : 5) ได้ให้ความสำคัญของการเขียนสะกดคำไว้ว่า การสอนเขียนสะกดคำเป็นแนวทางที่จะนำไปสู่การเขียนหนังสือได้ถูกต้อง

สุนันท์ จงธนสารสมบัติ (2525 : 4) ได้ให้ความสำคัญของการเขียนสะกดคำไว้ว่า การสอนเขียนสะกดคำให้ถูกต้องหรือการเขียนสะกดคำว่าเป็นประเภทหนึ่งของการเขียนหรือจะกล่าวว่าเป็นการเขียนตามคำบอกก็ได้ การสะกดคำเป็นทักษะที่สำคัญและจำเป็นอย่างยิ่งต่อชีวิตประจำวันและความเป็นอยู่ของบุคคลในปัจจุบัน เพราะการสะกดตัวได้ถูกต้องจะช่วยอ่านหนังสือออกและเขียนหนังสือได้ถูกต้อง

สรุปได้ว่า ความสำคัญของการเขียนสะกดคำมีความสำคัญที่สุดในการสื่อความหมายด้วยวิธีเขียนและเพิ่มพูนทักษะในการเขียน การเขียนสะกดคำที่ถูกต้อง จะทำให้ผู้อ่านเข้าใจข้อความที่เขียนได้ถูกต้อง และจะทำให้ผู้เขียนมั่นใจในการเขียนของตนมากยิ่งขึ้นและในขณะเดียวกันประสิทธิภาพของการเขียนก็เพิ่มมากขึ้นด้วย

### 4. ปัญหาของการเขียนสะกดคำ

นักการศึกษาได้กล่าวถึงปัญหาของการเขียนสะกดคำไว้ ดังนี้

#### 4.1 ปัญหาและข้อบกพร่องจากการเขียนสะกดคำผิด

ปัญหาและข้อบกพร่องจากการเขียนสะกดคำผิด มีรูปแบบในการเขียนสะกดคำผิด ดังนี้ (กรรณิการ์ พวงเกษม. 2532 : 2)

4.1.1 เขียนผิดที่พยัญชนะ

4.1.2 การตัดและเติมสระ สระเปลี่ยนรูป การเขียนสระผิด การเขียนสระเสียงสั้น เสียงยาวสลับกัน เขียนคำที่ประวิสรรชนีย์ สระประสมเขียนผิด

4.1.3 ใช้วรรณยุกต์ไม่ถูกต้อง

4.1.4 ใช้ตัวสะกดผิดที่ใช้ตัวการ์นต์ผิด เขียนคำที่มาจากภาษาอื่นผิด เขียนผิด โดยแทนเสียงให้สั้นลงหรือยืดเสียงให้ยาวออก เขียนคำที่ใช้ ร ล ว กวบก ล้ำผิดที่ สระไอ โอ และ อัย เขียนคำที่ใช้อักษรผิด

## 4.2 แนวทางการสอนสะกดคำยาก

แนวทางการสอนสะกดคำยาก มีดังนี้ (ทักษิณี สุกเมธี. 2534 : 156-157)

4.2.1 ครูชี้แจงให้นักเรียนเข้าใจจุดมุ่งหมายของการสอนสะกดคำยาก เพื่อให้ให้นักเรียนรู้จักเขียนสะกดการ์นต์ได้ถูกต้อง

4.2.2 การสอนต้องสอนให้สัมพันธ์กับทักษะการฟัง การพูด การอ่าน และการเขียนในรูปแบบต่าง ๆ

4.2.3 การสอนสะกดคำยากควรทำบ่อย ๆ เพื่อทดสอบการเขียนสะกดคำการ์นต์ของนักเรียนให้ถูกต้อง โดยครูอาจใช้เวลาว่างตอนต้นชั่วโมง หรือตอนท้ายชั่วโมง ในรายวิชาภาษาไทยประมาณ 4 นาที เขียนคำยากและนักเรียนที่มีปัญหาเรื่องนี้ครูควรให้ความช่วยเหลือเป็นพิเศษ

4.2.4 ควรให้นักเรียนเขียนเป็นคำ ๆ บ้าง เป็นข้อความบ้าง คำที่นักเรียนสะกด ผิดเสมอให้นักเรียนรู้จักสังเกตรูปคำและรู้จักเกณฑ์การเขียนด้วย

4.2.5 ควรส่งเสริมให้นักเรียนรู้จักการใช้พจนานุกรมอยู่เสมอ ก่อนอื่นครูควรสอนวิธีใช้พจนานุกรมที่ถูกต้องด้วย

4.2.6 กิจกรรมเสนอแนะการเขียนสะกดคำยาก ข้อเสนอแนะเป็นแนวทางแก่ผู้สอนดังกล่าว

1) แบ่งกลุ่มนักเรียนออกเป็นกลุ่มหรือเป็นแถวแล้วจัดให้มีการแข่งขันสะกดคำยากขึ้นบนกระดานคำหรือแบ่งกลุ่มรวบรวมคำยากก็ได้

2) ให้นักเรียนรวบรวมคำศัพท์ไว้ในสมุด

3) ครูบอกให้นักเรียนเขียนตามคำบอกแล้วตรวจด้วยบัตรคำหรือพจนานุกรมประกอบ

4) ครูเขียนคำยากลงบนกระดานคำมีทั้งคำที่เขียนถูกและเขียนผิดแล้วให้นักเรียนแก้คำผิดให้ถูกต้อง

- 5) ครูแต่งประโยคหรือข้อความสั้นๆ ที่มีคำยากทั้งที่เขียนถูกและผิด แล้วให้นักเรียนแก้คำผิดให้ถูกต้อง
- 6) ครูกำหนดพยัญชนะ สระ และวรรณยุกต์ไว้ชุดหนึ่งแล้วให้นักเรียน แต่งคำศัพท์โดยใช้ พยัญชนะ สระ และวรรณยุกต์
- 7) หลังจากครูสอนภาษาไทยในเรื่องต่าง ๆ แล้ว ให้นักเรียนรวบรวม คำศัพท์ทำบัญชีไว้ในเรื่องนั้น ๆ
- 8) ครูให้นักเรียนเขียนรายงาน โดยรวบรวมคำที่มักเขียนผิด
- 9) ครูนำหลักเกณฑ์การเขียนสะกดคำมาแต่งเป็นคำประพันธ์ เพื่อให้ เข้าใจได้ง่าย
- 10) ครูและนักเรียนช่วยกันรวบรวมคำที่มักจะสะกดผิดเข้าเป็นหมู่ แล้วแต่งเป็นคำประพันธ์สั้น ๆ เพื่อสะดวกในการจดจำ

#### 4.3 ลักษณะข้อผิดพลาดในการใช้คำที่เกี่ยวกับการใช้ตัวสะกดการันต์ผิด

ลักษณะข้อผิดพลาดในการเรียนภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษา ปีที่ 6 เกี่ยวกับการใช้ตัวสะกดการันต์ผิดมี ดังนี้ (สุชาดา ชาทอง. 2534 : 76-77)

- 4.3.1 การใช้พยัญชนะต้นผิด
- 4.3.2 การใช้สระผิด
- 4.3.3 การใช้พยัญชนะตัวสะกดการันต์ผิด
- 4.3.4 การใช้วรรณยุกต์ผิด
- 4.3.5 การใช้พยัญชนะต้นและพยัญชนะสะกดผิด

#### 4.4 สาเหตุที่นักเรียนเขียนผิด

ลักษณะคำยากซึ่งเป็นคำที่นักเรียน ส่วนมากเขียนผิดนั้น สาเหตุที่เขียนผิดสรุปได้ ดังนี้ (วรรณิ โสมประยูร. 2542 : 157)

- 4.4.1 นักเรียนมีประสบการณ์เกี่ยวกับคำผิด โดยเห็นแบบอย่างทีสะกดคำผิด
- 4.4.2 นักเรียนไม่รู้หลักภาษา เช่น "ไม่รู้จักประวิสรรชนีย์ เป็นต้น
- 4.4.3 นักเรียนไม่ทราบความหมาย เพราะคำไทยมีคำพ้องเสียง
- 4.4.4 นักเรียนฟังไม่ชัด เพราะคำไทยมีคำควบกล้ำ เช่น คราว คลอง  
ครอง กลอง กรอง
- 4.4.5 นักเรียนไม่สามารถถ่ายถอดคำตามเสียงของคำที่มาจากภาษาอังกฤษ ซึ่งเขียนแตกต่างกันได้ เช่น ซอติก ต็อกเตอร์ แท็กซี่
- 4.4.6 นักเรียนได้ใช้คำที่มีร ลว ไม่ถูก เช่น รว - ลาว , รวค - ลาค

ประทีป แสงเปี่ยมสุข (2538 : 54) ได้กล่าวถึงปัญหาของการเขียนไว้ว่า ปัญหาของการเขียนสะกดคำ ส่วนมากเป็นเรื่องเกี่ยวกับการสะกดการันต์ นักเรียนชั้นประถมศึกษาส่วนมากยังเขียนสะกดการันต์ผิดพลาด สาเหตุเพราะเด็กไม่ได้รับการฝึกเขียนสะกดคำอย่างถูกวิธีและเพียงพอ ฉะนั้นครูควรจัดกิจกรรมในการสอนเขียนสะกดคำให้นักเรียนเกิดความรู้และสนุกสนาน มีทัศนคติที่ดีต่อวิชาภาษาไทยโดยการจัดทำแบบฝึกสะกดคำที่น่าสนใจและช่วยให้นักเรียนอยากเรียน

สรุปได้ว่า ปัญหาของการเขียนสะกดคำผิด มีสาเหตุมากมายส่วนมากมาจากตัวผู้เขียน ตัวสะกดซึ่งมีสาเหตุแตกต่างกันออกไป เช่น ใช้แนวเทียบผิดมีประสบการณ์ในด้านการเขียนผิด ไม่รู้หลักภาษา เป็นต้น นอกจากนั้นยังมีสาเหตุจากสิ่งแวดล้อมภายนอก เช่น การโฆษณาสินค้า สื่อมวลชน ป้ายโฆษณาสินค้าต่าง ๆ

### การแจกดูกลและสะกดคำ

การอ่านแจกดูกลและการสะกดคำ เป็นกระบวนการขั้นพื้นฐานของการนำเสียงพยัญชนะต้น สระ วรรณยุกต์ และเสียงตัวสะกดมาประสมเสียงกันทำให้ออกเสียงคำต่าง ๆ ที่มีความหมายในภาษาไทย การแจกดูกลและการสะกดคำบางครั้งเรียกรวมกันว่า “การแจกดูกลและสะกดคำ” เพราะในการสอนแจกดูกลและสะกดคำจะดำเนินการไปด้วยกันอย่างประสมกลมกลืน เพื่อให้นักเรียนได้หลักเกณฑ์ทางภาษาทั้งการอ่านและการเขียนไปพร้อม ๆ กัน

#### 1. ความหมายของการแจกดูกล

นักการศึกษาได้กล่าวถึงความหมายของการแจกดูกลไว้ ดังนี้  
กรมวิชาการ (2548 : ๓) ได้ให้ความหมายของการแจกดูกลไว้ว่า การแจกดูกล หมายถึง การออกเสียงคำที่ประสมด้วยเสียงพยัญชนะ สระ วรรณยุกต์และตัวสะกด โดยมีเสียงพยัญชนะต้นเป็นหลักแล้วเปลี่ยนเสียงสระไปตามลำดับ หรือเปลี่ยนเสียงตัวสะกดไปที่ละมาตรา หรือการออกเสียงคำที่ประสมด้วยพยัญชนะ สระ วรรณยุกต์และตัวสะกด โดยมีเสียงสระเป็นหลักแล้วเปลี่ยนเสียงพยัญชนะต้นหรือเสียงตัวสะกด

กรมวิชาการ (2545 : 134) ได้กล่าวถึงความหมายของการแจกดูกลไว้ว่า การแจกดูกลมีความหมายเป็น 2 นัย ดังนี้

นัยแรก หมายถึง การแจกดูกลในมาตราตัวสะกดแม่ ก กา กง กน กม เกย เกอว กก กค และแม่กบ การแจกดูกลจะเริ่มต้นจากการสอนให้จำและออกเสียงพยัญชนะ และสระให้ได้ก่อนจากนั้นจะแจกดูกลในมาตราแม่ ก กา (ไม่มีเสียงสะกด) จะใช้การสะกดไปที่ละคำ

ไล่ไปตามลำดับของสระแล้วจึงอ่านโดยไม่สะกดคำ จึงเรียกว่าแจกลูกสะกดคำ นักเรียนจะต้องอ่านคำในมาตราตัวสะกดให้คล้องตามลำดับแม่ ก กา แม่กง แม่กน แม่กม แม่เกย แม่เกอว แม่กก แม่กคและแม่กบ จากนั้นจะอ่านเป็นเรื่อง เพื่อประยุกต์หลักการอ่านนำไปสู่การอ่านคำที่เป็นเรื่องอย่างหลากหลาย นักเรียนอ่านบ่อย อ่านมากก็อ่านได้เก่ง

นัยที่สอง หมายถึง การเทียบเสียงเป็นการแจกลูกวิธีหนึ่ง เมื่อนักเรียนอ่านคำได้แล้วให้นำรูปคำมาแจกลูกโดยการเปลี่ยนพยัญชนะต้นหรือพยัญชนะท้าย เช่น บ้าน ก้าน รั้น ป่าน ก้าน ล้าน เป็นต้น หลักการเทียบเสียงวิธีนี้มีหลักการดังนี้ คือ

- 1) ให้อ่านสระเสียงยาวก่อนสระเสียงสั้น
- 2) นำคำที่มีความหมายมาสอน
- 3) เปลี่ยนพยัญชนะที่เป็นพยัญชนะต้นและพยัญชนะเสียงท้าย
- 4) นำคำที่อ่านมาจัดทำแผนภูมิการอ่าน

สรุปได้ว่า ความหมายของการแจกลูกเป็นการออกเสียงคำที่ประสมด้วยพยัญชนะและสระ รวมทั้งการผันวรรณยุกต์ที่แยกตามอักษรสูง อักษรกลาง อักษรต่ำและตัวสะกด โดยมีเสียงสระเป็นหลักแล้วเปลี่ยนเสียงพยัญชนะต้นหรือเสียงตัวสะกด

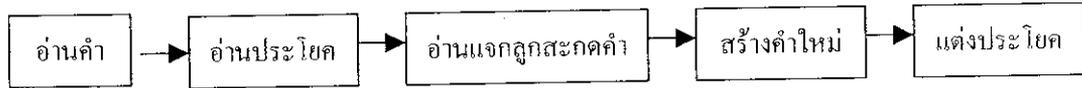
## 2. ความสำคัญของการแจกลูกและสะกดคำ

นักการศึกษาได้กล่าวถึงความสำคัญของการแจกลูกและสะกดคำไว้ ดังนี้

กรมวิชาการ (2545 : 134) ได้กล่าวถึงความสำคัญของการแจกลูกและสะกดคำไว้ว่า การสอนแจกลูกและสะกดคำเป็นเรื่องจำเป็นมากสำหรับผู้เริ่มเรียน การอ่านแบบแจกลูกและสะกดคำจะช่วยให้นักเรียนประสมคำอ่าน และสามารถอ่านหนังสือได้ด้วยตนเอง การสอนอ่านแจกลูกและสะกดคำควรสอนในช่วงที่นักเรียนยังอ่านหนังสือไม่แตกฉานประมาณช่วงชั้นที่ 1-3

## 3. แนวการจัดการเรียนการสอนแจกลูกและสะกดคำ

การสอนอ่านแจกลูกคำและการสะกดคำเป็นพื้นฐานสำคัญของการอ่านและการเขียน เพราะเป็นหลักเกณฑ์การนำพยัญชนะ สระ วรรณยุกต์ ตัวสะกดมาประสมกัน และในการสอนอ่านแจกลูกและสะกดคำทำได้หลายลักษณะแล้วแต่ครูจะเห็นสมควร ในที่นี้จะขอยกตัวอย่างการสอนแจกลูกและสะกดคำแบบผสมผสานกับการสอนคำใหม่ในบทเรียน ครูสามารถจะดำเนินการสอนได้ตามขั้นตอนต่อไปนี้ ดังแผนภูมิที่ 1



**แผนภูมิที่ 1** การสอนแจกลูกและสะกดคำแบบผสมผสานกับการสอนคำใหม่ในบทเรียน  
ที่มา (กรมวิชาการ. 2546 : 138)

### ขั้นที่ 1 อ่านคำ

การอ่านเป็นคำและให้นักเรียนรู้ความหมายของคำที่อ่าน ควรเริ่มสอนได้ตั้งแต่  
ชั้นอนุบาล 3 นักเรียนจะได้ฝึกจำคำ ฝึกสังเกตรูปคำ เช่น คำว่า ฉัน พี่ น้อง พ่อ แม่ เพื่อน  
โรงเรียน เป็นต้น ในระยะนี้นักเรียนจะจำคำและจับคู่คำกับภาพ เพื่อแสดงความหมายของคำได้  
ครูอาจให้นักเรียนนำคำที่อ่านแต่งประโยคปากเปล่าได้ การสอนอ่านเป็นคำจะสอนได้ระยะหนึ่ง  
แต่เมื่อเรียนมากขึ้นนักเรียนพบความมากขึ้น นักเรียนจะสับสนไม่อาจจำรูปคำที่อ่านได้ จึงควร  
สอนแจกลูกและสะกดคำ

### ขั้นที่ 2 อ่านประโยค

การสอนภาษาควรให้นักเรียนอ่านข้อความประโยคสั้น ๆ เพื่อให้สัมพันธ์กับ  
ภาษาพูดในชีวิตประจำวัน และให้นักเรียนได้เห็นประโยชน์ของภาษาที่ใช้สื่อสารในชีวิต  
ประจำวัน เช่น

อ อ มา อ มา ห ต อ พ มา นี มา ห ต
---

การอ่านขั้นต้นนี้น่าเสนอพอเป็นตัวอย่างการสอนอ่านของนักเรียนชั้นประถมศึกษา  
ปีที่ 1 คำและประโยคที่ง่าย และมีความหมายจะช่วยให้นักเรียนเรียนอย่างมีความหมาย และได้  
ประโยชน์และเห็นคุณค่าของเนื้อหาที่อ่าน

การสอนอ่านประโยคทำให้ได้ข้อความที่มีความหมายสมบูรณ์ในการสอน  
ครูควรสนทนถึงความหมายของประโยคที่นักเรียนอ่านโดยใช้คำถาม เช่น

อาเป็นใคร (น้องของพ่อ)

อามาหาใคร (ตา)

อาพาใครมาหาตา (มานี่)

ฯลฯ

### ขั้นที่ 3 อ่านแจกลูกและสะกดคำ

เมื่อนักเรียนคุ้นเคยกับคำที่อ่านพอสมควรแล้ว ครูอาจจะให้สังเกตรูปคำที่อ่าน โดยครูให้อ่านคำที่ประสมสระอา เป็นการอ่านเป็นคำและอ่านแจกลูกและสะกดคำ ดังนี้

3.1 อ่านคำ เช่น อ มา ห ทา

3.2 อ่านสะกดคำ ครูนำอ่านสะกดคำ เช่น อ-า-อา, ม-า-มา, ห-า-หา ต-า-ตา, อ มา ห ทา อ่านว่า ออ-อา-อา มอ-อา-มา หอ-อา-หา ฯลฯ

3.3 ให้นักเรียนสังเกตรูปร่างสระอา และตำแหน่งของสระอา โดยใช้คำถาม ดังตัวอย่าง

- สระอา มีรูปร่างอย่างไร ให้นักเรียนใช้นิ้วชี้เขียนรูปสระอาในอากาศ
- สระอาเขียนอยู่ในตำแหน่งใดของพยัญชนะ ฯลฯ

3.4 ให้นักเรียนอ่านแบบแจกลูกคำโดยครูอ่าน ครูอาจใช้บัตรคำ ของเดือน ประสมคำเป็นสื่อประกอบการอ่าน ก-า-กา, ข-า-ขา, ค-า-คา, ง-า-งา, จ-า-จา ฯลฯ

3.5 อ่านแจกลูกแบบไม่เห็นคำ อาจใช้วิธีออกเสียงพยัญชนะต้นและ ให้นักเรียนอ่านแจกลูกสระอา โดยวาจา ดังนี้

- ครูออกเสียง ก นักเรียนแจกลูก ก-า- กา
- ครูออกเสียง ข นักเรียนแจกลูก ข-า- ขา
- ครูออกเสียง ค นักเรียนแจกลูก ค-า- คา

### ขั้นที่ 4 สร้างคำใหม่

4.1 นักเรียนคิดหาคำประสมสระอาตามประสบการณ์

4.2 นักเรียนอาจเสนอคำต่างๆ เช่น ขา ยา ตา ทา นา

4.3 ถ้านักเรียนสามารถเขียนคำที่นำเสนอได้ให้ออกมาเขียนที่กระดานหรือ ครูเขียนค่านักเรียนนำเสนอบนกระดานหน้าชั้น

4.4 นักเรียนอ่านคำและสะกดคำที่เขียนไว้บนกระดานหน้าชั้นอีกครั้ง

### ขั้นที่ 5 แต่งประโยค

เป็นขั้นนำคำใหม่ไปใช้แต่งประโยค โดยให้นักเรียนนำคำที่คิดขึ้นไป  
แต่งประโยคตามความคิดของตนเอง นักเรียนอาจแต่งประโยคได้ ดังนี้

- อา หา ยา
- อา ทา ยา
- อา พา ตา ไป หา ยา ฯลฯ

การแต่งประโยคอาจแต่งด้วยวาจาหรือเขียนตามความเหมาะสม

ตัวอย่าง การจัดกระบวนการเรียนรู้ดังกล่าวข้างต้นนี้เป็นเพียงข้อเสนอแนะ  
สำหรับ ครูผู้สอนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ในขั้นตอนของการสอนอ่านแจกลูกและสะกดคำเท่านั้น  
มิใช่ขั้นตอนการสอนภาษาไทยทั้งบทเรียน ขอให้ครูทำความเข้าใจให้ชัดเจนในเรื่องดังกล่าวนี้  
ด้วย

ตัวอย่าง การสอนอ่านแจกลูกและสะกดคำสำหรับคำที่มีลักษณะต่าง ๆ ดังนี้

1. คำที่มีสระอยู่หน้าพยัญชนะ เช่น เก ใจ ไป โด ฯลฯ ให้อ่านออกเสียง  
พยัญชนะก่อนสระเสมอ ดังนี้

ก-เ- -เก	ออกเสียงว่า	กอ-เอ-เก
จ-ไ- -ใจ	ออกเสียงว่า	จอ-ไอ-ใจ
ป-ไ- -ไป	ออกเสียงว่า	ปอ-ไอ-ไป
ต-โ- -โต	ออกเสียงว่า	ตอ-โอ-โต

2. คำที่เป็นสระลดรูปหรือสระเปลี่ยนรูป เช่น กัน คน ขวด เดิน เก็บ  
ฯลฯ ต้องอ่านเสียงสระด้วยแม้ไม่เห็นรูปสระ เช่น

ก-ะ-น-กัน	ออกเสียงว่า	กอ-อะ- กะ- กะ- นอ- กัน
ค-โ-ะ-น -คน	ออกเสียงว่า	คอ-โอะ- โคะ- โคะ -นอ- คน
ค-เ- อ -น-เดิน	ออกเสียงว่า	คอ-เอือ- เดอ - เดอ - นอ- เดิน
ข- ว -ค-ขวด	ออกเสียงว่า	ขอ- อ้ว- ข้ว - ข้ว- คอ- ขวด
ข- แ-ะ- งอ- แจ็ง	ออกเสียงว่า	ขอ-แอะ- แะะ - แะะ- งอ- แจ็ง

หมายเหตุ คำที่เป็นสระลดรูป ถ้าเขียนลักษณะเช่นนี้จะอ่านสะกดคำว่า

แบบที่ 1   กัน   สะกดว่า   กอ-อะ-นอ- กัน

แบบที่ 2   กัน   สะกดว่า   กอ-ไม้หันอากาศ-นอ - กัน

แบบที่ 1	คน	สะกดว่า	คอ-โอะ-นอ-คน
แบบที่ 2	คน	สะกดว่า	คอ-นอ-คน
แบบที่ 1	แข็ง	สะกดว่า	ขอ-เอะ-งอ-แข็ง
แบบที่ 2	แข็ง	สะกดว่า	ขอ -เอะ-ไม้ไต่กู่- งอ- แข็ง
แบบที่ 1	เค็ม	สะกดว่า	คอ- เอะ-มอ-เค็ม
แบบที่ 2	เค็ม	สะกดว่า	คอ- เอะ-ไม้ไต่กู่- มอ- เค็ม

การสอนแจกลูกและสะกดคำ คำประเภที่มีสระลดรูป เปลี่ยนรูป ครูต้องให้นักเรียนสังเกตการเปลี่ยนรูปสระเมื่อคำนั้นมีตัวสะกด เช่น ข-ะ-แข็ง รูปวิสรรชนีย์ (ะ) จะเปลี่ยนเป็นไม้ไต่กู่ (-อี)

### 3. คำควบกล้ำ เช่น กลอง ความ พราว อ่านตามรูปคำที่ปรากฏ

ก-ล-อ-ง	ออกเสียงว่า	กอ-ลอ-อ-งอ-กลอง
ค-ว-า-ม	ออกเสียงว่า	คอ-วอ-อา-มอ-ความ
พ-ร-า-ว	ออกเสียงว่า	พอ-รอ-อา-วอ-พราว

หมายเหตุ อาจออกเสียงตัวควบพร้อมกันได้ ดังนี้

### 4. อักษรนำ คำที่มี อ นำหรือ ห นำ เช่น อยาก หนา หมอ อ่านได้ 3 แบบ

ดังนี้

แบบที่ 1 อ่านเรียงตัวอักษรของคำ

อ-ย-า-ก	ออกเสียงว่า	ออ-ยอ-อา-กอ-อยาก
ห-น-า	ออกเสียงว่า	หอ-นอ-อา-หนา
ห-ม-อ	ออกเสียงว่า	หอ-มอ-ออ-หมอ

หมายเหตุ การสอนอ่านอักษรนำควรให้นักเรียนทราบว่า คำใดมี “ห” นำ คำนั้นเสียงจะสูง แต่ตัว “ห” ไม่ต้องออกเสียง และอาจจะฝึกอ่านในแบบอื่น ๆ ดังตัวอย่างแบบที่ 2 และตัวอย่างแบบที่ 3 ดังนี้

แบบที่ 2 อ่านเทียบเสียง

นา-หนา                      ลา-หลา                      มอ-หมอ

### แบบที่ 3 อ่านรู้หลัก

ห นำ นา อ่าน หนา

ห นำ ลา อ่าน หลา

ห นำ มอ อ่าน หมอ

5. อักษรนำที่มีคำประเภทอักษรสูงหรืออักษรกลางนำอักษรต่ำเดี่ยว เช่น สนาม ฉลอง ตลาด จรวด ฯลฯ อาจอ่านแบบใดแบบหนึ่งแต่ไม่เขียนตัว ห ดังนี้

5.1 อ่านเรียงตัวอักษรของคำ เช่น คำว่า สนาม

ส-น-า-ม ออกเสียงว่า สอ- นอ- อา- มอ- สนาม

5.2 อ่านอักษรนำแล้วจึงสะกด เช่น สนาม

สะหนอ- อา- มอ อ่าน สนาม

ฉะหลอ- ออ- งอ อ่าน ฉลอง

5.3 อ่านเทียบเสียง เช่น

นาม – สนาม

ลอง – ฉลอง

ลาด – ตลาด

รวด – จรวด

ฯลฯ

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม  
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

หมายเหตุ แม้จะมีวิธีการอ่านอักษรนำได้หลายวิธี ครูควรเลือกวิธีใดวิธีหนึ่ง  
เพียงวิธีเดียวที่เห็นว่าเหมาะสมเพื่อไม่ทำให้นักเรียนสับสนควรใช้วิธีเดียวตลอดชั้นปีที่เรียน

#### 4. ข้อควรปฏิบัติในการจัดการเรียนการสอนแจกลูกและสะกดคำ

ข้อควรปฏิบัติในการจัดการเรียนการสอน แจกลูกและสะกดคำไว้ ดังนี้

(กรมวิชาการ. 2545 : 144)

4.1 ต้องสอนทุกครั้งที่นักเรียนเรียนคำใหม่ที่เป็นคำพื้นฐานในชั้นประถมศึกษา  
ปีที่ 1-2 หรืออาจถึงชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ทั้งนี้ให้อยู่ในดุลพินิจของครูผู้สอนชั้นประถมศึกษา  
ปีที่ 3 ว่ายังจำเป็นต้องสอนหรือไม่มากนักเพียงใดขึ้นอยู่กับความสามารถในการอ่านของนักเรียน

4.2 ควรสอนจากง่ายไปหายาก คือ สอนคำที่เป็นตัวสะกดในมาตรา แม่ ก กา คำที่มีตัวสะกดตรงมาตรา ไม่ตรงมาตราตามลำดับ และต่อด้วยคำที่มีลักษณะซับซ้อน เช่น คำที่เป็นอักษรนำ คำที่มีตัวกรันต์ เป็นต้น

4.3 ควรเน้นการอ่านออกเสียงแจกลูกสะกดคำทั้งแบบเห็นคำจากบัตรคำหรือที่ครูเขียนบนกระดานหรือจากหนังสือเรียนและการฝึกแจกลูกแบบปากเปล่า (ไม่เห็นคำ) จนสามารถอ่านแจกลูกได้อย่างคล่องปาก

4.4 ควรตระหนักเสมอว่า การสอนแจกลูกและการสะกดคำที่ถูกต้อง ต้องเป็นการออกเสียงมิใช่การแยกตัวพยัญชนะ สระ วรรณยุกต์ ลงในตารางแจกลูกคำเพราะนั่นเป็นเพียงการจำแนกตัวอักษรที่เป็นส่วนประกอบของคำเท่านั้น

4.5 อ่านแจกลูกและสะกดคำมีวิธีอ่านได้หลายแบบ ครูควรยืดการอ่านแบบใดแบบหนึ่งและใช้แบบเดิมไปตลอดจนเมื่อนักเรียนสามารถอ่านหนังสือได้คล่องก็ไม่จำเป็นต้องใช้วิธีการแจกลูกสะกดคำต่อไปอีก ครูที่สอนภาษาไทยในชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-2 หรืออาจถึงชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ถ้าเป็นครูคนเดียวก็ได้ยังคงได้ใช้รูปแบบเดียวกันและได้เห็นพัฒนาการของนักเรียน เห็นจุดเด่น จุดด้อย จุดอ่อนของนักเรียน สามารถซ่อมเสริมได้ทันกาล หากมิใช่ครูผู้สอนคนเดียวก็ควรจะได้ตกลงกันให้ชัดเจนว่าจะสอนอ่านแจกลูกและสะกดคำแบบใดเพื่อมิให้นักเรียนต้องสับสน เมื่อเลื่อนชั้นขึ้นไปหรือเมื่อเปลี่ยนตัวครูผู้สอน

6. สอนแจกลูกและสะกดคำแต่ละครั้งไม่ควรใช้เวลานานเกินไปจะทำให้นักเรียนเหนื่อยและเบื่อหน่าย และควรสอนควบคู่กับการสอนอ่านเป็นคำ อ่านเป็นประโยคด้วย เพื่อให้ นักเรียนรู้สึกสนุกและเรียนอย่างมีความหมาย

7. สอนอ่านคำ อ่านประโยคในบทเรียนแต่ละบทเรียน ครูควรรู้จักเลือกคำที่จะนำมาให้อ่านแบบแจกลูกและสะกดคำ ไม่จำเป็นต้องอ่านแบบแจกลูกและสะกดคำทุกคำใน บทเรียน ควรเลือกคำพื้นฐานที่นักเรียนควรเรียนพยัญชนะใหม่ สระใหม่ มาให้อ่านแบบแจกลูกและสะกดคำ

8. สอนแจกลูกและสะกดคำจะใช้มากในช่วงระยะที่นักเรียนเรียนในชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-2 เมื่อขึ้นชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 นักเรียนมีพัฒนาการอ่านมากขึ้น การอ่านแบบแจกลูกควรลดลงอาจจะเหลือเพียงการอ่านสะกดคำเท่านั้น เพื่อให้เขียนหนังสือไม่ผิด เมื่อนักเรียนอ่านคำได้เองแล้วจึงควรเลิกการสะกดคำ

สรุปได้ว่า ข้อควรปฏิบัติในการจัดการเรียนการสอนแจกลูกและสะกดคำควรเลือกคำมาให้อ่านแบบแจกลูกและสะกดคำไม่จำเป็นต้องอ่านแบบแจกลูกและสะกดคำทุกคำในบทเรียน ครูควรยืดการอ่านแบบใดแบบหนึ่ง เมื่อนักเรียนอ่านหนังสือได้คล่องก็ไม่จำเป็นต้องใช้วิธีการ

แจกดูสะกดคำอีก สอนแต่ละครั้งไม่ควรใช้เวลานานเกินไปจะทำให้นักเรียนเบื่อหน่าย และควรสอนควบคู่กับการสอนอ่านเป็นคำอ่าน เป็นประโยค เพื่อให้นักเรียนรู้สึกสนุกและเรียนอย่างมีความหมาย

## แบบฝึกทักษะ

### 1. ความหมายและความสำคัญของแบบฝึกทักษะ

นักการศึกษาได้กล่าวถึงความหมายและความสำคัญของแบบฝึกหัดไว้ ดังนี้  
 อดงศ์ศิริ วิชาลัย (2536 : 27) ได้กล่าวถึงความสำคัญของแบบฝึกหัดว่า เป็นวิธีสอนที่สนุกอีกวิธีหนึ่ง คือ การให้นักเรียนได้ทำแบบฝึกหัดมาก ๆ สิ่งที่จะช่วยให้นักเรียนมีพัฒนาการภาษาดีขึ้น เพราะนักเรียนมีโอกาสนำความรู้ที่เรียนมาแล้วมาฝึกให้เกิดความเข้าใจดียิ่งขึ้น

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2537 ข : 147) ได้กล่าวถึงแบบฝึกเสริมทักษะว่าแบบฝึกหรือแบบฝึกเสริมทักษะเป็นสื่อการเรียนการสอนประเภทหนึ่งสำหรับนักเรียนฝึกปฏิบัติเพื่อให้เกิดความรู้ความเข้าใจและทักษะเพิ่มขึ้นส่วนใหญ่นักเรียนจะมีแบบฝึกอยู่ท้ายบทเรียนในบางวิชาอาจจะมีบางลักษณะเป็นแบบฝึกปฏิบัติ

อำไพพรรณ ชินสำราญ (2538 : 17) ได้กล่าวถึงความสำคัญของแบบฝึกว่าแบบฝึกมีความสำคัญต่อการเรียนการสอน เป็นส่วนเพิ่มเติมหรือเสริมหนังสือเรียนช่วยลดภาระของครูได้มากตลอดจนช่วยเสริมทักษะการใช้ภาษาให้ดีขึ้นและการให้นักเรียนทำแบบฝึกจะช่วยชี้ข้อบกพร่องของนักเรียนได้ชัดเจน เพื่อที่ครูจะได้แก้ไขปรับปรุงเฉพาะจุดอย่างทันท่วงที  
 ผกาวดี ปัญญาวรณศิริ (2540 : 17) ได้กล่าวถึงลักษณะของแบบฝึกที่ดีไว้ ดังนี้

- 1.1 ใช้หลักจิตวิทยา
- 1.2 ควรมีหลายรูปแบบเพื่อสร้างความสนใจของผู้เรียน
- 1.3 แบบฝึกแต่ละชุดควรมีระยะสั้น
- 1.4 ควรเรียงจากง่ายไปหายาก
- 1.5 ควรมีการประเมินขณะฝึก เพื่อประเมินความชำนาญในทักษะนั้น

วิมลรัตน์ สุนทรวิโรจน์ (2545 : 131) ได้กล่าวถึงความสำคัญของแบบฝึกว่าแบบฝึกเป็นเทคนิคการสอนที่สนุกอีกวิธีหนึ่ง คือ การให้นักเรียนทำแบบฝึกมาก ๆ สิ่งที่จะช่วยให้นักเรียนมีพัฒนาการทางการเรียนรู้ในเนื้อหาวิชาได้ดีขึ้นคือแบบฝึก เพราะนักเรียนนำความรู้ที่เรียนมาแล้วมาฝึกให้เกิดความเข้าใจกว้างขวางยิ่งขึ้น

สรุปได้ว่า ความหมายและความสำคัญของแบบฝึก แบบฝึกเป็นสื่อการเรียนการสอน ประเภทหนึ่ง que เสริมให้นักเรียนฝึกปฏิบัติ เพื่อให้เกิดความรู้ความเข้าใจและช่วยเสริมทักษะการใช้ภาษาให้ดีขึ้น

## 2. ลักษณะของแบบฝึกที่ดี

นักการศึกษาได้กล่าวถึงลักษณะของแบบฝึกที่ดีไว้ ดังนี้

2.1 ลักษณะของแบบฝึกที่ดีว่าจะประกอบไปด้วย (จันทร์ชัย มหาโพธิ์. 2535 : 20)

2.1.1 เนื้อหาที่ตรงกับจุดประสงค์

2.1.2 กิจกรรมเหมาะสมกับระดับวัยหรือความสามารถของนักเรียน

2.1.3 มีภาพประกอบ มีการวางฟอร์มที่ดี

2.1.4 มีที่ว่างเหมาะสำหรับการฝึกเขียน

2.1.5 ใช้เวลาที่เหมาะสม

2.1.6 ทำท่ายความสามารถของผู้เรียนและสามารถนำไปฝึกด้วยตนเองได้

2.2 องค์ประกอบของการสร้างแบบฝึกที่จะทำให้ให้นักเรียนมีความคงทนในการเรียนรู้ ได้ดีต้องมีองค์ประกอบดังต่อไปนี้ (มนตรีรา กักคิณรงค์. 2540 : 99 - 100)

2.2.1 นักเรียนต้องได้ฝึกทำบ่อย ๆ

2.2.2 นักเรียนได้ลงมือฝึกกระทำเอง

2.2.3 เกิดความสนุกสนานในการทำแบบฝึก

2.3 ลักษณะของแบบฝึกที่ดี ควรประกอบด้วยสิ่งต่อไปนี้ (วิมลรัตน์ สุนทรโรจน์. 2545 : 131)

2.3.1 เป็นสิ่งที่นักเรียนเรียนมาแล้ว

2.3.2 เหมาะสมกับระดับวัยหรือความสามารถของผู้เรียน

2.3.3 มีคำชี้แจงสั้น ๆ ที่ช่วยให้นักเรียนเข้าใจวิธีทำได้ง่าย

2.3.4 ใช้เวลาที่เหมาะสม คือ ไม่นานเกินไป

2.3.5 เป็นสิ่งที่น่าสนใจและท้าทายให้นักเรียนได้แสดงความสามารถ

2.3.6 เปิดโอกาสให้นักเรียนเลือกทั้งแบบตอบอย่างจำกัดและตอบอย่างเสรี

2.3.7 มีคำสั่งหรือตัวอย่างแบบฝึกที่ไม่ยาวเกินไปและไม่ยากแก่การเข้าใจ

2.3.8 ควรมีหลายรูปแบบ มีความหมายแก่นักเรียนที่ทำแบบฝึก

2.3.9 ใช้หลักจิตวิทยา

2.3.10 ใช้สำนวนภาษาที่เข้าใจง่าย

- 2.3.11 ฝึกให้คิดได้เร็วและสนุกสนาน
- 2.3.12 ปลุกความสนใจและร่าเริง
- 2.3.13 เหมาะสมกับวัยและความสามารถ
- 2.3.14 สามารถศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองได้

สรุปได้ว่า ลักษณะของแบบฝึกที่ดีจึงควรคำนึงถึงหลักจิตวิทยาการเรียนรู้ในการพัฒนาแบบฝึก เราจะต้องฝึกและนำไปใช้ให้สอดคล้อง เหมาะสมกับเนื้อหา ตลอดจนนักเรียนที่จะนำไปฝึกด้วย เพื่อเกิดประสิทธิภาพต่อนักเรียนและการใช้ภาษาให้มากที่สุด นอกจากนั้นแบบฝึกที่ดีจะต้องช่วยพัฒนาทักษะของผู้เรียน ก่อให้เกิดการเรียนรู้และแก้ปัญหาของผู้เรียนได้ตามสภาพ ทำให้ผู้เรียนเกิดทักษะและความชำนาญสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในสถานการณ์จริงหรือใช้ในชีวิตประจำวันของตนเองได้

### 3. ประโยชน์ของแบบฝึก

นักการศึกษาได้กล่าวถึงประโยชน์ของแบบฝึกไว้ ดังนี้

#### 3.1 ประโยชน์ของแบบฝึก มีดังนี้ (จรรยา ศรีพันธุ์บุตร. 2533 : 62 - 63)

3.1.1 ทำให้นักเรียน ได้ฝึกทักษะจากแบบฝึกหัดที่ครูสร้างขึ้นมาตรงกับเนื้อหาที่ครูทำการสอน

3.1.2 นักเรียนสามารถนำความรู้ที่ได้จากการเรียนการสอนมาทดสอบความรู้ตัวเองว่า เกิดการเรียนรู้หรือมีทักษะมากน้อยแค่ไหนในเรื่องที่เรียน

3.1.3 ใช้สำหรับการประเมินผลการสอนเป็นรายบุคคลหลังได้ร่วมกิจกรรมการเรียนการสอนแล้ว โดยผลงานจากแบบฝึกหัดที่ทำมาส่งครู ทำให้ทราบว่านักเรียนเข้าใจมากน้อยเพียงไร

#### 3.2 ประโยชน์ของแบบฝึก มีดังนี้ (อดุลย์ ภูปลื้ม. 2539 : 24 -25)

3.2.1 ช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจบทเรียนได้ดียิ่งขึ้น

3.2.2 ช่วยให้ผู้จดจำเนื้อหาและคำศัพท์ต่าง ๆ ได้คงทน

3.2.3 ช่วยให้ความสนุกสนานในขณะที่เรียน

3.2.4 ทำให้ทราบความก้าวหน้าของตนเอง

3.2.5 สามารถนำแบบฝึกหัดมาทบทวนเนื้อหาเดิมของตนเองได้

3.2.6 ทำให้ทราบข้อบกพร่องของผู้เรียน

3.2.7 ทำให้ครูประหยัดเวลา

3.2.8 ทำให้ผู้เรียนสามารถนำภาษาไปใช้สื่อสารได้อย่างมีประสิทธิภาพ

3.3 ประโยชน์ของแบบฝึก มี 8 ข้อดังนี้ (วิมลรัตน์ สุนทรโรจน์. 2545 : 131)

3.3.1 ทำให้นักเรียนเข้าใจบทเรียนได้ดียิ่งขึ้น

3.3.2 ทำให้ครูทราบความเข้าใจของนักเรียนที่มีต่อการเรียน

3.3.3 ครูได้แนวทางการพัฒนาการเรียนการสอน เพื่อช่วยให้นักเรียนเรียนได้ดีที่สุดตามความสามารถของตนเอง

3.3.4 ฝึกให้นักเรียนมีความเชื่อมั่นและสามารถประเมินความสามารถของตนเองได้

3.3.5 ฝึกให้นักเรียนได้ทำงานด้วยตนเอง

3.3.6 ฝึกให้นักเรียนได้รับผิดชอบต่องานที่ได้รับมอบหมาย

3.3.7 กำเนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล โดยเปิดโอกาสให้นักเรียนได้ฝึกทักษะของตนเองโดยไม่ต้องคำนึงถึงเวลาและความกดดันอื่น ๆ

3.3.8 แบบฝึกช่วยเสริมให้ทักษะทางภาษาคงทน ลักษณะการฝึกที่จะช่วยให้เกิดผลดังกล่าว ได้แก่ ฝึกทันทีหลังจากเรียนเนื้อหา ฝึกซ้ำ ๆ ในเรื่องที่เรียน

สรุปได้ว่า ประโยชน์ของแบบฝึกที่ดีและมีคุณภาพช่วยทำให้ผู้เรียนประสบผลสำเร็จในการฝึกทักษะได้เป็นอย่างดี แบบฝึกที่ดีเปรียบเสมือนผู้ช่วยสำคัญของครูทำให้ลดภาระการสอนลงได้ ทำให้ผู้เรียนพัฒนาตนเองตามความสามารถของตน เพื่อความมั่นใจในการเรียนได้เป็นอย่างดี

#### 4. จุดประสงค์การเรียนรู้กับการสร้างแบบฝึก

การสร้างแบบฝึกต้องยึดจุดประสงค์ของการเรียนรู้เป็นสำคัญ เพราะจุดประสงค์การเรียนรู้ คือ เป้าหมายสุดท้ายที่ต้องการให้ผู้เรียนได้หรือเป็นดั่งนั้น การนำจุดประสงค์มาเป็นเครื่องนำทาง จึงเป็นสิ่งถูกต้อง หากจะกล่าวถึงการแบ่งชนิดของจุดประสงค์ทางการเรียน สามารถแบ่งได้ตามลักษณะของพฤติกรรม คือ พฤติกรรมทางด้านพุทธิพิสัย พฤติกรรมทางด้านจิตพิสัย พฤติกรรมทางด้านทักษะพิสัย (สุนันทา สุนทรประเสริฐ. 2534 : 5)

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2537 ข : 145-146) ได้กล่าวถึงขั้นตอนการสร้างแบบฝึกทักษะไว้ ดังนี้

4.1 ศึกษาปัญหาและความต้องการ โดยศึกษาจากการผ่านจุดประสงค์การเรียนรู้ และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หากเป็นไปได้ควรศึกษาความต่อเนื่องของปัญหาในทุกระดับชั้น

4.2 วิเคราะห์เนื้อหาหรือทักษะที่เป็นปัญหาออกเป็นเนื้อหาหรือทักษะย่อย ๆ

เพื่อใช้ในการสร้างแบบทดสอบและแบบฝึกหัด

4.3 พิจารณาวัตถุประสงค์ รูปแบบ และขั้นตอนการใช้แบบฝึก เช่น จะนำแบบฝึกไปใช้อย่างไรในแต่ละชุดจะประกอบด้วยอะไรบ้าง

4.4 สร้างแบบทดสอบ ซึ่งอาจมีแบบทดสอบเชิงสำรวจ แบบทดสอบเพื่อวินิจฉัย ข้อบกพร่อง แบบทดสอบความก้าวหน้าเฉพาะเรื่อง เฉพาะตอน แบบทดสอบที่สร้างจะต้องสอดคล้องกับเนื้อหาหรือทักษะที่วิเคราะห์ไว้

4.5 สร้างบัตรฝึกหัด เพื่อใช้พัฒนาทักษะย่อยแต่ละทักษะ ในแต่ละบัตรจะมีคำตอบให้นักเรียนตอบ การกำหนดรูปแบบ ขนาดของบัตร พิจารณาตามความเหมาะสม

4.6 สร้างบัตรอ้างอิง เพื่อใช้อธิบายคำตอบหรือแนวทางการตอบแต่ละเรื่อง การสร้างบัตรอ้างอิงนี้อาจทำเพิ่มเติมเมื่อนำบัตรฝึกหัดไปทดลองใช้แล้ว

4.7 สร้างแบบบันทึกความก้าวหน้า เพื่อใช้บันทึกผลการสอบหรือผลการเรียน โดยจัดทำเป็นตอน เป็นเรื่อง เพื่อให้เห็นความก้าวหน้าเป็นระยะ ๆ สอดคล้องกับแบบทดสอบความก้าวหน้า

4.8 นำแบบฝึกไปทดลองใช้เพื่อหาข้อบกพร่อง คุณภาพของแบบฝึกและคุณภาพของแบบทดสอบ

4.9 ปรับปรุงแก้ไข

4.10 รวบรวมเป็นชุด จัดทำคำชี้แจง คู่มือการใช้ สารบัญเพื่อใช้ประโยชน์ต่อไป  
สรุปได้ว่า การสร้างแบบฝึกต้องยึดจุดประสงค์ของการเรียนรู้เป็นสำคัญ เพราะจุดประสงค์การเรียนรู้ คือ เป้าหมายสุดท้ายที่ต้องการให้ผู้เรียนมีพฤติกรรมที่ต้องการวัด และเพื่อใช้ในการสร้างแบบทดสอบและแบบฝึก นำแบบฝึกไปทดลองใช้เพื่อหาประสิทธิภาพ

### 5. หลักจิตวิทยาที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาแบบฝึก

การศึกษาในเรื่องจิตวิทยาการเรียนรู้เป็นสิ่งที่คุณครูสร้างแบบฝึกไม่ควรละเลย เพราะการเรียนรู้จะเกิดขึ้นได้ ต้องขึ้นอยู่กับปรากฏการณ์ของจิต และพฤติกรรมตอบสนองนานาประการ โดยอาศัยกระบวนการที่เหมาะสมและเป็นวิธีที่ดีที่สุดการศึกษาทฤษฎีการเรียนรู้จากข้อมูลที่นักจิตวิทยาได้ทำการค้นพบและทดลองไว้แล้ว สำหรับการสร้างแบบฝึกในส่วนที่มีความสัมพันธ์กันมี ดังนี้

5.1 ทฤษฎีลองผิดลองถูกของธอร์นไดค์ (Thorndike) ซึ่งได้สรุปเป็นกฎเกณฑ์การเรียนรู้ 3 ประการ คือ

5.1.1 กฎแห่งการพร้อม (Law of readiness) กฎนี้กล่าวถึงสภาพความพร้อมของนักเรียนทางด้านร่างกาย และจิตใจ ถ้าร่างกายเกิดความพร้อมแล้วได้กระทำ ย่อมเกิดความพึงพอใจ แต่ถ้ายังไม่พร้อมที่จะทำแล้วถูกบังคับให้กระทำจะทำให้เกิดความไม่พึงพอใจ

5.1.2 กฎแห่งการฝึกฝน (Law of exercise) กฎนี้กล่าวถึง การสร้างความมั่นคงของการเชื่อมระหว่างสิ่งเร้ากับการตอบสนองที่ถูกต้องโดยการฝึกหัด โดยการกระทำซ้ำบ่อย ๆ ย่อมทำให้เกิดการเรียนรู้นานคงทน

5.1.3 กฎแห่งผลที่พอใจ (Law of effect) กฎนี้กล่าวถึงผลที่จะได้รับเมื่อแสดงพฤติกรรมการเรียนรู้แล้วว่าถ้าได้รับผลที่พึงพอใจย่อมอยากจะเรียนรู้อีกต่อไป แต่ถ้าไม่ได้รับความพึงพอใจก็ไม่อยากจะเรียนรู้หรือเกิดความเบื่อหน่าย

สุนันทา สุนทรประเสริฐ (2534 : 4-5) ได้กล่าวถึงแนวคิดของบลูมว่า ธรรมชาติผู้เรียนแต่ละคนที่มีความแตกต่างกัน ผู้เรียนจะสามารถเรียนรู้ไว้ว่า เนื้อหาในหน่วยย่อยต่างๆ ได้โดยใช้เวลาเรียนที่แตกต่างกัน ดังนั้นการสร้างแบบฝึกจึงต้องมีการกำหนดเงื่อนไขที่จะช่วยให้ผู้เรียนทุกคนสามารถผ่านลำดับขั้นตอนทุกหน่วยการเรียนรู้ได้ ถ้านักเรียนได้เรียนตามอัตราการเรียนรู้ของตนก็จะทำให้นักเรียนประสบความสำเร็จมากขึ้น

ไพบุลย์ เทวรักษ์ (2540 : 23 ; อ้างอิงใน สุนันทา สุนทรประเสริฐ. 2534 : 4-5) ได้กล่าวถึงกฎการฝึกหัดไว้ว่า “ การฝึกหัดให้บุคคลทำกิจกรรมต่าง ๆ นั้นผู้ฝึกจะต้องควบคุมและจัดสภาพการใช้ให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของตนเอง บุคคลจะถูกกำหนดลักษณะพฤติกรรมที่แสดงออก ” ดังนั้นผู้สร้างแบบฝึกจึงจะต้องกำหนดกิจกรรมตลอดจนคำสั่งต่าง ๆ ในแบบฝึกหัดให้ผู้ฝึกได้แสดงพฤติกรรมสอดคล้องจุดประสงค์ที่ผู้สร้างต้องการ

5.2 ทฤษฎีพฤติกรรมนิยมของสกินเนอร์ ซึ่งมีความเชื่อว่าสามารถควบคุมบุคคลให้ทำตามความประสงค์หรือแนวทางที่กำหนดได้โดยไม่ต้องคำนึงถึงความรู้สึกทางจิตใจของบุคคลผู้นั้นว่าจะรู้สึกนึกคิดอย่างไรเขาจึงได้ทดลองและสรุปได้ว่า บุคคลสามารถเรียนรู้ได้ด้วย การกระทำโดยมีการเสริมแรงเป็นตัวการเมื่อบุคคลตอบสนองการเร้าของสิ่งเร้าควบคุมกับในช่วงเวลาที่เหมาะสมสิ่งเร้า นั้นจะรักษาระดับหรือเพิ่มการตอบสนองให้เข้มข้น การสร้างแบบฝึกจึงควรยึดทฤษฎีของสกินเนอร์ด้วย เพราะบุคคลจะเกิดการเรียนรู้ได้ด้วยการกระทำ

5.3 วิธีการสอนของกาเย่ ซึ่งมีความเห็นว่า การเรียนรู้มีลำดับขั้นและผู้เรียนจะต้องเรียนรู้เนื้อหาที่ง่ายไปหายาก

แนวคิดของกาเย่ กล่าวว่า การเรียนรู้มีลำดับขั้น ดังนั้นก่อนที่จะสอนเด็กให้แก้ปัญหาได้นั้น เด็กจะต้องเรียนรู้ความคิดรวบยอดหรือกฎเกณฑ์มาก่อนซึ่งในการสอนให้เด็กได้ความคิดรวบยอดหรือกฎเกณฑ์นั้น จะทำให้เด็กเป็นผู้สรุปความคิดรวบยอดด้วยตนเองแทนที่ครูจะเป็นผู้บอก (สุนันทา สุนทรประเสริฐ. 2534 : 4-5)

สรุปได้ว่า หลักจิตวิทยาเป็นหัวใจของการสร้างแบบฝึก เพราะจะช่วยให้แบบฝึกมีความน่าสนใจ เข้าใจ เหมาะสมกับเวลาและสามารถตอบสนองความต้องการ ตามความสามารถของผู้เรียนและมีประสิทธิภาพ

## 6. ส่วนประกอบของแบบฝึกทักษะหรือแบบฝึก

สุนันทา สุนทรประเสริฐ (2534 : 11-12) กล่าวว่าส่วนประกอบของแบบฝึกทักษะหรือแบบฝึกไว้ ดังนี้

6.1 คู่มือการใช้แบบฝึก

6.2 แบบฝึกเป็นสื่อที่สร้างขึ้น เพื่อให้ผู้เรียนฝึกทักษะ เพื่อให้เกิดการเรียนรู้ที่ถาวรควรมีส่วนประกอบ ดังนี้

6.2.1 ชื่อชุดฝึกในแต่ละชุดย่อย

6.2.2 จุดประสงค์

6.2.3 คำสั่ง

6.2.4 ตัวอย่าง

6.2.5 ชุดฝึก

6.2.6 ภาพประกอบ

6.2.7 ข้อทดสอบก่อนและหลังเรียน

6.2.8 แบบประเมินบันทึกผลการใช้

## 7. รูปแบบของการสร้างแบบฝึก

การสร้างแบบฝึกรูปแบบก็เป็นสิ่งสำคัญในการที่จะช่วยให้ผู้เรียนได้ทดลองปฏิบัติแบบฝึก จึงควรมีรูปแบบที่หลากหลาย การปรับเปลี่ยนรูปแบบของแบบฝึกแล้วแต่เทคนิคของแต่ละคนซึ่งจะเรียงจากง่ายไปหายาก ดังนี้

7.1 แบบถูกผิด

7.2 แบบจับคู่

7.3 แบบเติมคำหรือเติมข้อความ

7.4 แบบหลายตัวเลือก

7.5 แบบอัตนัย

## 8. ขั้นตอนในการสร้างแบบฝึกทักษะ

สุนันทา สุนทรประเสริฐ (2534 : 14) ได้กล่าวถึงขั้นตอนในการสร้างแบบฝึกทักษะ ดังนี้

- 8.1 วิเคราะห์ปัญหาและสาเหตุจากการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ดังนี้
    - 8.1.1 ปัญหาที่เกิดขึ้นในขณะที่ทำการสอน
    - 8.1.2 ปัญหาการผ่านจุดประสงค์ของนักเรียน
    - 8.1.3 ผลจากการสังเกตพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์
    - 8.1.4 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
  - 8.2 ศึกษารายละเอียดในหลักสูตรเพื่อวิเคราะห์เนื้อหา จุดประสงค์และกิจกรรม
  - 8.3 พิจารณาแนวทางแก้ปัญหาที่เกิดขึ้น โดยการสร้างแบบฝึกและเลือก เนื้อหาในส่วนที่จะสร้างแบบฝึกนั้นว่าจะทำเรื่องใดบ้าง กำหนดเป็น โครงเรื่องไว้
  - 8.4 ศึกษารูปแบบของการสร้างแบบฝึกจากเอกสารตัวอย่าง
  - 8.5 ออกแบบชุดฝึกแต่ละชุดให้มีรูปแบบที่หลากหลาย น่าสนใจ
  - 8.6 ลงมือสร้างแบบฝึกในแต่ละชุด พร้อมทั้งข้อทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียนให้สอดคล้องกับเนื้อหาและจุดประสงค์การเรียนรู้
  - 8.7 ส่งให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบ
  - 8.8 นำไปทดลองใช้แล้วบันทึกผล เพื่อนำมาปรับปรุงแก้ไขส่วนที่บกพร่อง
  - 8.9 ปรับปรุงจนมีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้
  - 8.10 นำไปใช้จริงและเผยแพร่ต่อไป
- สรุปได้ว่า ขั้นตอนในการสร้างแบบฝึกทักษะ เริ่มต้นจากศึกษาหลักสูตร เนื้อหาจุดประสงค์ แล้วนำมาสร้างแบบฝึกทักษะ พร้อมทั้งข้อทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียนให้สอดคล้องกับเนื้อหาและจุดประสงค์การเรียนรู้ ให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบ หลังจากนั้นนำข้อเสนอแนะมาปรับปรุงแก้ไขแล้วนำไปทดลองใช้จริงและเผยแพร่ต่อไป

### การหาค่าดัชนีประสิทธิผล

การหาค่าดัชนีประสิทธิผล หมายถึง ตัวเลขที่แสดงถึงความก้าวหน้าในการเรียนของนักเรียน โดยเปรียบเทียบคะแนนที่เพิ่มขึ้นจากคะแนนการทดสอบก่อนเรียนกับคะแนนที่ได้จากการทดสอบหลังเรียนและคะแนนเต็มหรือคะแนนสูงสุดกับคะแนนที่ได้จากการทดสอบก่อนเรียน เมื่อมีการประเมินสื่อการเรียนการสอนที่ผลิตขึ้นมา เรามักจะดูถึงประสิทธิผลทางการสอนและการวัดผลทางสื่อ นั้น ตามปรกติแล้วจะเป็นการประเมินความแตกต่างของคะแนนทดสอบก่อนเรียนและคะแนนการทดสอบหลังเรียน หรือเป็นการทดสอบเกี่ยวกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระหว่างกลุ่มทดลองกับกลุ่มควบคุมในทางปฏิบัติส่วนมากจะเน้นที่

ผลความแตกต่างที่แท้จริงมากกว่าผลของความแตกต่างทางสถิติแต่ในบางกรณีการเปรียบเทียบเพียง 2 ลักษณะก็ไม่เพียงพอ เช่น ในกรณีของการทดลองใช้สื่อในการเรียนการสอนครั้งหนึ่งปรากฏว่ากลุ่มที่ 1 ทดสอบก่อนเรียนได้คะแนน 18 % การทดลองหลังเรียนได้คะแนน 67% และกลุ่มที่ 2 การทดสอบก่อนเรียนได้คะแนน 27 % การทดลองใช้สื่อในการเรียนการสอนครั้งหนึ่งปรากฏว่ากลุ่มที่ 1 ทดสอบก่อนเรียนได้คะแนน 18% การทดสอบหลังเรียนได้คะแนน 74 % ซึ่งเมื่อมาวิเคราะห์ทางสถิติปรากฏว่า คะแนนทดสอบก่อนเรียนและคะแนนการทดสอบหลังเรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติทั้งสองกลุ่ม แต่เมื่อเปรียบเทียบคะแนนการทดลองหลังเรียนระหว่างกลุ่มทั้งสอง ปรากฏว่าไม่มีความแตกต่างกัน ซึ่งไม่สามารถระบุได้ว่าเกิดเพราะสิ่งทดสอบ (Treatment) นั้นหรือไม่ เนื่องจากการทดสอบทั้งสองกรณี มีคะแนนพื้นฐาน (คะแนนทดสอบก่อนเรียน) แตกต่างกันซึ่งจะส่งผลถึงคะแนนการทดสอบหลังเรียนที่จะเพิ่มขึ้นสูงสุดของแต่ละกรณี

เวบบ์ (เพชฌุ กิจระการ. 2542 : 1 ; อ้างอิงมาจาก Webb. 1963 : unpagged) ได้เปรียบเทียบความแตกต่างโดยวิธีการ 3 แบบ ซึ่งเพิ่มเติมจาก “ดัชนีประสิทธิผลของโฮพลแลนด์” โดยเวบบ์ ให้ความสนใจค่าเฉลี่ยร้อยละของคะแนนซึ่งเรียกว่าวิธีการ Conventional โดยจะคำนวณจากการนำค่าคะแนนร้อยละของกลุ่มควบคุมลบออกจากคะแนนร้อยละที่เพิ่มขึ้น (หรือลดลง) เปรียบเทียบกับคะแนนของกลุ่มควบคุม ดัชนีประสิทธิผลมีรูปในการหาค่า ดังนี้

$$E.I. = \frac{\text{ผลรวมคะแนนทดสอบหลังเรียน} - \text{ผลรวมคะแนนทดสอบก่อนเรียน}}{(\text{คะแนนเต็ม} \times \text{จำนวนนักเรียน}) - \text{ผลรวมคะแนนทดสอบก่อนเรียน}}$$

เมื่อ E.I. แทน ดัชนีประสิทธิผลของบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน

$$\text{หรือ } E.I. = \frac{P_2 - P_1}{100 - P_1}$$

เมื่อ  $P_1$  แทน คะแนนทดสอบก่อนเรียน

$P_2$  แทน คะแนนทดสอบหลังเรียน

$P_2 - P_1$  หมายถึง จำนวนเศษของ E.I. จะเป็นเศษได้จากการวัดระหว่างการทดสอบก่อนเรียน ( $P_1$ ) กับการทดสอบหลังเรียน ( $P_2$ ) ซึ่งคะแนนทั้ง 2 ชนิดนี้ จะแสดงถึงร้อยละของคะแนนรวมสูงสุดที่ทำได้ (100%)

ตัวหารของดัชนี คือ ความแตกต่างระหว่างคะแนนทดสอบก่อนเรียน ( $P_1$ ) และคะแนนสูงสุดที่นักเรียนทำได้

ต่อมาเวบบ์ ได้ปรับปรุงแบบของการแสดงทดสอบค่าดัชนีประสิทธิผลใหม่โดยการคูณด้วยร้อย เพื่อให้ค่าที่ออกมาเป็นร้อยละซึ่งช่วยให้สะดวกขึ้น .

ดัชนีประสิทธิผลสามารถนำมาประยุกต์ใช้เพื่อประเมินผลสื่อ โดยเริ่มจากการทดสอบก่อนเรียน ซึ่งเป็นตัววัดว่าผู้เรียนมีความรู้พื้นฐานอยู่ในระดับใด รวมทั้งการวัดความเชื่อเจตคติและความตั้งใจของผู้เรียน นำคะแนนที่ได้มาจากการทดสอบมาแปลงให้เป็นร้อยละหาค่าคะแนนสูงสุดที่เป็นไปได้ จากนั้นนำนักเรียนเข้ารับการทดลองเสร็จแล้วการทดสอบหลังเรียน นำคะแนนที่ได้มาหาค่าดัชนีประสิทธิผล โดยนำคะแนนทดสอบก่อนเรียนไปลบจากคะแนนทดสอบหลังเรียน ได้เท่าไรนำไปหารด้วยค่าที่ได้จากค่าทดสอบก่อนเรียนสูงสุดที่ผู้เรียนสามารถทำได้ลบด้วยคะแนนทดสอบก่อนเรียนโดยทำให้อยู่ในรูปร้อยละ

จากการคำนวณพบว่า ค่าดัชนีประสิทธิผลอยู่ระหว่าง  $-100$ – $100$  หากค่าทดสอบก่อนเรียนเป็น  $0$  และการทดสอบหลังเรียน ปรากฏว่านักเรียนไม่มีการเปลี่ยนแปลง คือ ได้คะแนน  $0$

$$E.I. = \frac{P_2 - P_1}{100 - P_1} = \frac{100\% - 0\%}{100 - 0} = \frac{100\%}{100} = 1.00$$

และในทางตรงกันข้าม ถ้าคะแนนทดสอบหลังเรียนน้อยกว่าคะแนนทดสอบก่อนเรียนค่าที่ได้ออกมาจะมีค่าเป็นลบ เช่น  $P_1 = 73\%$   $P_2 = 45\%$   $E.I. = 0.38$

$$E.I. = \frac{P_2 - P_1}{100 - P_1} = \frac{45\% - 73\%}{73} = -0.38$$

สรุปได้ว่า การหาค่าดัชนีประสิทธิผล หมายถึง ตัวเลขที่แสดงถึงความก้าวหน้าในการเรียนของนักเรียน โดยเปรียบเทียบคะแนนที่เพิ่มขึ้นจากคะแนนการทดสอบก่อนเรียนกับคะแนนที่ได้จากการทดสอบหลังเรียนและคะแนนเต็มหรือคะแนนสูงสุดกับคะแนนที่ได้จากการทดสอบก่อนเรียน เมื่อมีการประเมินสื่อการเรียนการสอนที่ผลิตขึ้นมา เรามักจะดูถึงประสิทธิผลทางการสอนและการวัดผลทางสื่อ นั้น

## งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

### 1. งานวิจัยในประเทศ

ขวัญทอง จันทฤทธิ์ (2542 : 60) ได้วิจัยเรื่องการพัฒนาแบบฝึกทักษะภาษาไทย ที่มีประสิทธิภาพ เรื่องการสะกดคำและแจกลูกของหนังสือเรียนภาษาไทย เล่ม 1 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ผลการวิจัยพบว่า แบบฝึกที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นมีประสิทธิภาพ 83.60/80.50 คะแนนการทดสอบ หลังเรียนสูงกว่าคะแนนทดสอบก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

พรชญา พรหมหิตาทร (2542 : บทคัดย่อ) ได้วิจัยเรื่องการศึกษาความสามารถ ในการเขียนสะกดคำภาษาไทยและสภาพการใช้พจนานุกรมราชบัณฑิตยสถาน พุทธศักราช 2525 ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดสงขลา ปีการศึกษา 2541 ผลการวิจัยพบว่า ความสามารถในการเขียนสะกดคำภาษาไทยและสภาพการใช้พจนานุกรม ราชบัณฑิตยสถาน พุทธศักราช 2525 อยู่ในระดับปานกลาง

กรรณิกา สุภปัญญาวุฒิ (2544 : บทคัดย่อ) ได้วิจัยเรื่องผลของการใช้แบบฝึก การอ่านต่อการพัฒนาความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณกับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา ปีที่ 3 โรงเรียนผดุงนารี จังหวัดมหาสารคาม ผลการวิจัยพบว่า แบบฝึกทักษะการอ่านอย่าง มีวิจารณญาณ มีประสิทธิภาพเท่ากับ 85.48/92.33 และนักเรียนที่เรียนด้วยแบบฝึกทักษะ ภาษาไทยมีคะแนนเฉลี่ยหลังเรียนสูงกว่าคะแนนเฉลี่ยก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .01

สุพรรณษา สงวนศิลป์ (2544 : บทคัดย่อ) ได้วิจัยเรื่องเกี่ยวกับการสร้างแบบฝึกทักษะ การเขียนสะกดคำยาก จากหนังสือเรียนชุดทักษะสัมพันธ์สำหรับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ผลการวิจัย พบว่า แบบฝึกทักษะการเขียนสะกดคำยากที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นมีประสิทธิภาพ 90.63/85.52 ซึ่งสูงกว่า เกณฑ์มาตรฐานและความสามารถในการเขียนสะกดคำยากของ กลุ่มตัวอย่างหลังการใช้แบบฝึก สูงกว่าก่อนใช้แบบฝึกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

นิตาพร วงษ์ศิลา (2545 : 58) ได้วิจัยเรื่องการพัฒนาแบบฝึกทักษะการสะกดคำยาก วิชาภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนบ้านนาโป่งใหญ่โคกสุวรรณ ผลการวิจัยพบว่า แบบฝึกทักษะที่สร้างขึ้นมีประสิทธิภาพ 89.17/83.89 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ 80/80 ที่ตั้งไว้ และมีค่าดัชนีประสิทธิผลเท่ากับ 0.68 ซึ่งหมายความว่า แบบฝึกชุดนี้มีความเป็นไปได้ ที่จะทำให้ผลการเรียนของนักเรียนเกิดความเปลี่ยนแปลงไปในทางที่สูงขึ้นร้อยละ 68

บัณฑิตา แจ้งจบ (2545 : 47) ได้วิจัยเรื่องการพัฒนาแบบฝึกเสริมทักษะการเขียน สะกดคำ ในมาตราตัวสะกดที่มีพยัญชนะใช้หลายตัว สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

ผลการวิจัยพบว่า แบบฝึกเสริมทักษะที่สร้างขึ้นมีประสิทธิภาพ 84.54/83.60 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ 80/80 ที่ตั้งไว้ และนักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนเพิ่มขึ้นจากก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ประภาพร อันสงคราม (2545 : 107) ได้วิจัยเรื่องการพัฒนาแผนการสอนและแบบฝึกทักษะภาษาไทย การสะกดคำและแจกลูกด้วยวิธีแบบกลุ่มเพื่อนช่วยเพื่อน สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ผลการวิจัยพบว่า แผนการสอนและแบบฝึกทักษะภาษาไทย การสะกดคำและแจกลูกที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นมีประสิทธิภาพ 83.40/86.16 และมีค่าดัชนีประสิทธิผลเท่ากับ 0.7649 แสดงว่าผู้เรียนมีความรู้เพิ่มขึ้นร้อยละ 76

ปีตมา ราษฎร์คุชติ (2545 : 48) ได้วิจัยเรื่องการใช้เกมพัฒนาทักษะการเขียนสะกดคำภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนชลประทานสงเคราะห์ จังหวัดนนทบุรี ผลการวิจัยพบว่า ได้เกมที่สามารถพัฒนาทักษะการเขียนสะกดคำภาษาไทยอย่างมีประสิทธิภาพและนักเรียนกลุ่มที่เรียนการเขียนสะกดคำภาษาไทย โดยใช้เกมมีผลสัมฤทธิ์ทางการเขียนสะกดคำสูงกว่ากลุ่มที่เรียนโดยใช้เกมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

มิตรถาวร คำภุษา (2545 : บทคัดย่อ) ได้วิจัยเรื่องการพัฒนาแบบฝึกทักษะภาษาไทยเรื่องการอ่านและการสะกดคำยาก ของหนังสือเรียนภาษาไทย เล่ม 1 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ผลการวิจัยพบว่า แบบฝึกทักษะภาษาไทยเรื่องการอ่านและการสะกดคำยากของหนังสือเรียนภาษาไทย เล่ม 1 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ที่สร้างขึ้นมีประสิทธิภาพ 82.80/81.86 ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้ และค่าดัชนีประสิทธิผล เท่ากับ 0.61 หมายถึงนักเรียนมีความก้าวหน้าทางการเรียนเพิ่มขึ้นร้อยละ 61

นิมิตใจ เพชรจันทน์ (2547 : บทคัดย่อ) ได้วิจัยเรื่องการพัฒนาแผนและแบบฝึกทักษะการสะกดคำยากภาษาไทย เรื่อง รามเกียรติ์ ตอนสุครีพหักฉัตร ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ผลการวิจัยพบว่า แผนและแบบฝึกทักษะการสะกดคำยากภาษาไทย เรื่อง รามเกียรติ์ ตอนสุครีพหักฉัตร ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่สร้างขึ้นมีประสิทธิภาพ 80.60/80.13 เป็นไปตามเกณฑ์ 80/80 ที่ตั้งไว้ ดัชนีประสิทธิผล มีค่าเท่ากับ 0.73 ซึ่งหมายความว่า แผนและแบบฝึกทักษะการสะกดคำยากภาษาไทยชุดนี้สามารถทำให้นักเรียนมีความก้าวหน้าทางการเรียน ร้อยละ 73

ปิยาภรณ์ สร้อยระย้า (2547 : บทคัดย่อ) ได้วิจัยเรื่องการพัฒนาแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยใช้แบบฝึกทักษะการสะกดคำยาก วิชาภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนบ้านกล้วยคว้าง อำเภอห้วยทับทัน จังหวัดศรีสะเกษ ผลการวิจัย พบว่า แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยใช้แบบฝึกทักษะการสะกดคำยากที่สร้างขึ้นมีประสิทธิภาพ 87.70 /84.13

ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ 80/80 ที่ตั้งไว้ และมีค่าดัชนีประสิทธิผล เท่ากับ 0.7104 ซึ่งหมายความว่า ผู้เรียนมีความรู้เพิ่มขึ้นร้อยละ 71.04 และนักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนเพิ่มขึ้น จากก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

เอมอร สวงวนดี (2547 : 65) ได้วิจัยเรื่องการพัฒนาแผนการเรียนรู้โดยใช้แบบฝึกทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ผลการวิจัย พบว่า แผนการเรียนรู้โดยใช้แบบฝึกทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์ที่สร้างขึ้นมีประสิทธิภาพ 81.07/82.83 ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ 80/80 ที่ตั้งไว้ และมีค่าดัชนีประสิทธิผล 0.6366 หมายความว่า ผู้เรียนมีความรู้เพิ่มขึ้นร้อยละ 63.66

สรุปได้ว่า ผลจากการวิจัยในประเทศ ได้มีการพัฒนาแบบฝึกทักษะภาษาไทยที่มี ประสิทธิภาพในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ดังนั้น แบบฝึกทักษะจึงเป็นสื่อการสอนที่ สำคัญที่ช่วยให้ผู้เรียนมีพัฒนาการทางภาษาได้ดียิ่งขึ้น เกิดความสนุกสนานเพลิดเพลินในการเรียนรู้ ผู้เรียนเรียนด้วยความสนใจ จึงนับได้ว่าแบบฝึกทักษะเป็นสื่อการเรียนที่สนองความต้องการของ ผู้เรียนอย่างแท้จริง

## 2. งานวิจัยต่างประเทศ

บัวชาร์ด (Bouchard. 2002 : 541-A) ได้ศึกษาความรู้เรื่องคำของนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ทั้งที่มีความสัมพันธ์ระหว่างการอ่านกับการสะกดคำ แต่การปฏิบัติงาน การอ่านและการสะกดคำของนักเรียน ก็ยังแสดงให้เห็นความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญใน ความถูกต้อง และความผิดพลาดของคำ การวิจัยครั้งนี้ ได้ศึกษาการสะกดคำตามความรู้เรื่อง คำเชิงพัฒนาใน 4 ด้าน ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนพบว่า การปฏิบัติงานการอ่านของ นักเรียนดีกว่าการปฏิบัติงานการสะกดคำอย่างมีนัยสำคัญ และพบว่ามีผลรายงานอย่างมีนัยสำคัญ ต่อระดับความรู้เรื่องคำของนักเรียนต่อการวิเคราะห์เชิงคุณภาพในความผิดพลาดด้าน การอ่าน และการเขียนของนักเรียนต่อไปพบว่าความผิดพลาดเกี่ยวกับลักษณะทางอักษรวิธีที่เหมือนกัน ในทุกงานในที่สุด จากการศึกษการให้คะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการสะกดคำของทักษะชั้น ประถมศึกษาปีที่ 3 ของครูพบว่าการให้คะแนนมีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญกับการปฏิบัติ จริงของนักเรียนในผลสัมฤทธิ์ทางการสะกดคำและความรู้เรื่องคำแต่ก็ยังไม่เพียงพอสำหรับ การตัดสินใจในการสอน

แมคพิก (Mepeake. 1979 : 1799- A) ได้ศึกษาผลการเรียนจากแบบฝึกอย่างเป็น ระบบ ตั้งแต่เริ่มศึกษาจนถึงความสามารถในการอ่านและเพศที่มีต่อความสามารถในการสะกดคำ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จากโรงเรียนประถมศึกษาที่เมือง Scituate และ

Massachusetts จำนวน 129 คน ผลการศึกษาพบว่าทุกกลุ่มมีผลสัมฤทธิ์ในการสะกดคำสูงขึ้น ยกเว้นนักเรียนชายที่มีข้อบกพร่องด้านการอ่านและยังพบว่าแบบฝึกช่วยปรับปรุงความสามารถในการสะกดคำของนักเรียนทุกคนแต่เวลา 12 สัปดาห์ใหม่เพียงพอที่จะทำให้เกิดการถ่ายโยงการเรียนรู้ในการสะกดคำไปสู่คำใหม่ที่ยังไม่ได้ศึกษา และคะแนนของนักเรียนหญิงสูงกว่านักเรียนชายอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ นอกจากนี้การอ่านมีความสัมพันธ์กับความสามารถในการสะกดคำ

ลอเวรี่ (Lawrey, 1977 : 817 - A) ได้ศึกษาผลสัมฤทธิ์ของการใช้แบบฝึกทักษะกับนักเรียนระดับ 1 ถึงระดับ 3 จำนวน 87 คน ผลการศึกษาพบว่า นักเรียนที่ได้รับการฝึกโดยใช้แบบฝึกทักษะมีคะแนนทดสอบหลัง การทำแบบฝึกมากกว่าคะแนนการทดสอบก่อนการทำแบบฝึก

ลาเวลล์ (Lavelle, 2002 : 817-A) ได้วิจัยการประเมินการรู้หนังสือของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 คือ การประเมินเปอร์เซ็นต์ไทล์ที่ 20 ในความแตกต่าง 3 ด้าน กับความแตกต่าง 4 ด้าน ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ในระหว่างปีการศึกษา โดยใช้แบบวัดการรู้หนังสือ 5 ชนิด ได้แก่ แบบวัดการอ่าน ความเข้าใจคำศัพท์ในคำที่มองเห็นในหลักการพื้นฐาน การเขียนคำศัพท์และการสะกดคำเชิงพัฒนา ผลการวิจัยพบว่า การประเมินต้องมุ่งเน้นวิธีการที่เราใช้แบบประเมินในบริการความสำเร็จของนักเรียน ไม่ใช่มุ่งเน้นการประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ ครูควรคาดหวังประโยชน์ที่ได้รับมาจากนักเรียนทุกคนในขณะวิจัยครั้งนี้ ปรากฏชัดเจนว่าได้รับประโยชน์อย่างมีนัยสำคัญในทั้ง 2 วิธีการที่แตกต่างกันโดยภาพรวม การวิจัยครั้งนี้พบว่า นักเรียนที่มีการประเมินความแตกต่างกัน 4 ด้าน แตกต่างกันในด้านความรู้ในการรู้หนังสือของตน ซึ่งสัมพันธ์กับแบบวัดการรู้หนังสือโดยการปฏิบัติในระดับการรู้หนังสือที่สูงขึ้น และพบว่าทิศทางความก้าวหน้าทางการรู้หนังสือของนักเรียนไม่แตกต่างกันระหว่างทั้ง 2 กลุ่มโดยความก้าวหน้าของทั้ง 2 กลุ่มเพิ่มขึ้นอย่างไรก็ตามในตอนปลายปี ความก้าวหน้าในการรู้หนังสือของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ได้รับผลจากปริมาณและจังหวะเวลาของความแตกต่างของแบบประเมินในปีการศึกษานั้นและจากการสอนตามลำดับที่กำหนดไว้

สรุปได้ว่า ผลจากการวิจัยต่างประเทศ มีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่จะให้นักเรียนอ่านออกและเขียนได้ต้องพัฒนาทั้งด้านวิธีการสอนและสร้างสื่อการสอนแบบใหม่ ๆ ที่น่าสนใจและสอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน จึงจะทำให้การเรียนการสอนดียิ่งขึ้น